

ΤΕΙ ΜΕΣΣΟΛΟΓΓΙΟΥ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ-ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ: ΣΥΝΑΙΤΕΡΙΣΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ ΚΑΙ
ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΩΝ

ΘΕΜΑ:

*ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΚΑΙ
ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ*

Αρ. Γ.Ο. 645

ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ:

ΑΛΕΞΟΠΟΥΛΟΥ ΜΑΡΙΑ

ΣΠΟΥΔΑΣΤΡΙΑ:

ΚΥΡΙΑΚΟΥ ΕΙΡΗΝΗ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Α΄ ΜΕΡΟΣ

Κεφάλαιο 1

Δημόσιες Σχέσεις - Γενικά

α. Ορισμός

β. Ιστορική αναδρομή-Σύγχρονη μορφή των Δημοσίων Σχέσεων

Κεφάλαιο 2

Τουρισμός - Γενικά

α. Ορισμός

β. Στοιχεία τουρισμού

Β΄ ΜΕΡΟΣ

Κεφάλαιο 1

Ο ρόλος του τουρισμού σαν κοινωνικό και οικονομικό φαινόμενο

Κεφάλαιο 2

Διακήρυξη της Μανίλας

Κεφάλαιο 3

Προτάσεις για τον Ελληνικό τουρισμό

Κεφάλαιο 4

Αποτελέσματα και οφέλη του τουρισμού

Κεφάλαιο 5

Οικονομική πορεία του τουρισμού

Γ΄ ΜΕΡΟΣ

Κεφάλαιο 1

Διακρίσεις του τουρισμού

Κεφάλαιο 2

Ανάπτυξη Συνεδριακού τουρισμού

Κεφάλαιο 3

Δυνατότητες ανάπτυξης στην Ελλάδα

Κεφάλαιο 4

α. Ανάπτυξη Αγροτο-τουρισμού

β. Εφαρμογή του Νόμου 2234/94

γ. Γυναικείοι αγροτο-τουριστικοί Συνεταιρισμοί

Κεφάλαιο 5

Σχέση Δημοσίων Σχέσεων - Τουρισμού

Δ΄ ΜΕΡΟΣ

Κεφάλαιο 1

Ο τουρισμός στην Κορινθία

Κεφάλαιο 2

Περιοχές Κορινθίας με πολιτιστικό ενδιαφέρον

Κεφάλαιο 3

Πολιτιστικές εκδηλώσεις στην Κορινθία

Κεφάλαιο 4

α. Αγροτο-τουρισμός στην Κορινθία

β. Γυναικείοι αγροτο-τουριστικοί συνεταιρισμοί στην Κορινθία

Ε΄ ΜΕΡΟΣ

α. Συμπέρασμα

β. προτάσεις

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η εργασία αυτή ξεκίνησε από το ενδιαφέρον μου για τις Δημόσιες σχέσεις που είναι ένας καινούργιος θεσμός για τα ελληνικά δεδομένα. Οι Δημόσιες σχέσεις είναι ένα μάθημα που ξεχώρισα ιδιαίτερα από τα άλλα γιατί σου δίνει τη δυνατότητα να ασχοληθείς με άλλα ευρύτερα θέματα. Φυσικά η καθηγήτρια Δημοσίων Σχέσεων κ. Αλεξοπούλου, μας έδωσε με τον καλύτερο τρόπο να κατανοήσουμε τη σημασία τους και την προσφορά τους.

Εγώ προτίμησα να ασχοληθώ με τον Τουρισμό-Δημόσιες Σχέσεις γιατί έχουν αρχίσει να παίρνουν ξεχωριστή θέση στην Ελληνική κοινωνία.

Σκοπός μου είναι να γνωρίσει ο αναγνώστης τον νομό Κορινθίας και ιδιαίτερα τη περιοχή Ξυλοκάστρου που είναι τόπος τουριστικής ευημερίας, που με την προσφορά των Δημοσίων Σχέσεων επιτυγχάνεται η καλύτερη ενημέρωση και γνωριμία του στους επισκέπτες.

Η εργασία αυτή αποτελείται από πέντε μέρη.

Το **Α΄ ΜΕΡΟΣ** αποτελείται από δυο κεφάλαια.

Το **Β΄ ΜΕΡΟΣ** αποτελείται από πέντε κεφάλαια.

Το **Γ΄ ΜΕΡΟΣ** αποτελείται από πέντε κεφάλαια

Το **Δ΄ ΜΕΡΟΣ** αποτελείται από τέσσερα κεφάλαια

Το **Ε΄ ΜΕΡΟΣ** αποτελείται από τα συμπεράσματα και τις προτάσεις.

Το πρώτο κεφάλαιο, του πρώτου μέρους, έχει τον τίτλο « Δημόσιες Σχέσεις - Γενικά» και αναφέρεται στον ορισμό των Δημοσίων Σχέσεων, στον τρόπο που εμφανίστηκαν από την εποχή των αρχαίων Ελλήνων και έφτασαν ως τις μέρες μας.

Το Δεύτερο κεφάλαιο, αναφέρεται στον «Τουρισμό-Γενικά» .Δίνει τον ορισμό του Τουρισμού και τα στοιχεία που περιλαμβάνεται στην έννοιά του.

Το πρώτο κεφάλαιο, του δεύτερου μέρους , αναφέρεται στο «Ρόλο του Τουρισμού ως κοινωνικό και οικονομικό φαινόμενο». Φαίνονται δηλαδή οι παράγοντες που ωθούν τον άνθρωπο στην τουριστική διακίνηση.

Το δεύτερο κεφάλαιο, του δεύτερου μέρους, που έχει τίτλο «Διακήρυξη της Μανίλας» στηρίχτηκε ο Ε.Ο.Τ. για να εκφράσει ορισμένα στοιχεία που επιδρούν σε αυτόν και στοχεύουν στην ανάπτυξή του στην Ελλάδα.

Το τρίτο κεφάλαιο, του δεύτερου μέρους, που έχει τίτλο «Προτάσεις για τον Ελληνικό Τουρισμό», αναφέρω τους λόγους που οδήγησαν στη Συνδιάσκεψη αυτή, καθώς και τους λόγους που μπορεί να εφαρμοστεί στην Ελληνική κοινωνία.

Το τέταρτο κεφάλαιο, του δεύτερου μέρους, αναφέρεται στα «Αποτελέσματα και οφέλη του τουρισμού» στους θεσμούς της χώρας μας σε κοινωνικό και επιστημονικό επίπεδο.

Στο πέντε κεφάλαιο, του δεύτερου μέρους δίνεται μια αναλυτική πορεία του τουρισμού σε ποσοστά σε σύγκριση με τις χώρες της Ευρώπης.

Το πρώτο κεφάλαιο, του τρίτου μέρους, με τίτλο «Διακρίσεις του Τουρισμού», φαίνονται τα είδη που διακρίνεται ο Τουρισμός.

Το δεύτερο κεφάλαιο, του τρίτου μέρους, αναφέρεται στην «Ανάπτυξη του Συνεδριακού Τουρισμού» που αποτελούν ένα είδος ανάπτυξης του τουρισμού.

Στο τρίτο κεφάλαιο του τρίτου μέρους αναφέρω στις «Δυνατότητες ανάπτυξης στην Ελλάδα». Αναφέρω τους λόγους που μπορεί να αναπτυχθεί στην Ελλάδα.

Το τέταρτο κεφάλαιο, του τρίτου μέρους, αναφέρω την «Ανάπτυξη του Αγροτουρισμού», την «Εφαρμογή του Ν.2234/94» και «Γυναικείοι Αγροτουριστικοί Συνεταιρισμοί». Στις αρμοδιότητες του ΕΟΤ είναι να αναπτύξει Αγροτικό τουρισμό, ποια στοιχεία χρησιμοποιεί και ποια πολιτική ακολουθεί για να αναπτυχθεί αυτή η δραστηριότητα. Ο Νόμος 2234/94 προετοιμάζει το έδαφος ώστε να εφαρμοστούν οι τουριστικές επενδύσεις, που θα βοηθήσουν να δημιουργηθούν οι γυναικείοι αγροτουριστικοί συνεταιρισμοί. Οι οποίοι δίνουν θέσεις εργασίας σε μεγάλο ποσοστό ανέργων Ελληνίδων αγροτών.

Το πέμπτο κεφάλαιο, του τρίτου μέρους, έχει τίτλο «Σχέση Τουρισμού με Δημόσιες Σχέσεις». Αναφέρω την εφαρμογή των Δημοσίων Σχέσεων στη χώρα μας και τον τρόπο που λειτουργούν ώστε να προβληθεί ο ελληνικός τουρισμός.

Το πρώτο κεφάλαιο, του τέταρτου μέρους, έχει τίτλο «Ο Τουρισμός στην Κορινθία». Δίνω έναν καταμερισμό του Νομού Κορινθίας, μία γεωγραφική πληθυσμιακή και Διοικητική διαίρεση του νομού, ώστε να φανεί η ταυτότητα του.

Στο δεύτερο κεφάλαιο, του τέταρτου μέρους, αναφέρω της περιοχές της Κορινθίας με πολιτιστικό ενδιαφέρον. Δίνω τις σπουδαιότερες περιοχές τουριστικού χαρακτήρα.

Στο τρίτο κεφάλαιο του τέταρτου μέρους αναφέρομαι στις «Πολιτιστικές εκδηλώσεις της Κορινθίας». Δηλαδή ενημερώνω για τα πολιτιστικά γεγονότα που συμβαίνουν κατά περιόδους κυρίως στις μεγαλουπόλεις.

Στο τέταρτο κεφάλαιο του τέταρτου μέρους αναφέρομαι στον «Αγροτουρισμό της Κορινθίας» και δείχνω τους λόγους που είναι εφικτός στην περιοχή αυτή. Αναφέρω επίσης τους «Γυναικείους Αγροτουριστικούς συνεταιρισμούς της Κορινθίας» πως έκαναν την εμφάνισή τους και πως βοήθησαν στην ανάπτυξη της περιοχής αυτής.

Στο πέμπτο και τελευταίο μέρος, κλείνω την εργασία αυτή, δίνοντας προτάσεις και συμπεράσματα που διατυπώνω, έχοντας υπόψη μου, την προσφορά του ΕΟΤ και την συνεργασία των Τραπεζών που βοηθούν, δίνουν κίνητρα για να εφαρμοστούν οι Δημόσιες σχέσεις στον Τουρισμό. Καθώς και στα μέτρα που πρέπει να παρθούν για να ανέβει η εικόνα της Ελλάδας ως το καλύτερο τουριστικό μέρος του κόσμου.

Α' ΜΕΡΟΣ**ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι****ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ - ΓΕΝΙΚΑ****A. ΟΡΙΣΜΟΣ**

Οι Δημόσιες Σχέσεις είναι ένας καινούργιος θεσμός που συναντάται στους χώρους του επαγγέλματος, της τεχνικής και του λειτουργήματος.(1)

Δημόσιες Σχέσεις, είναι η συστηματική, προγραμματισμένη, συνεχής προσπάθεια, για τη δημιουργία και διατήρηση σχέσεων αμοιβαίας κατανόησης και καλής θέλησης, ανάμεσα σε μία οργανωμένη ομάδα (ή άτομο) και τα κοινά της.

Βασική αποστολή των Δημοσίων Σχέσεων είναι να φέρνουν κοντά τις διάφορες ομάδες ανθρώπων που έχουν διαφορετικές απόψεις και να τις βοηθούν να συνεννοηθούν, με στόχο την άμβλυση των προβλημάτων τους. Προβλήματα κυρίως επικοινωνίας, κατανόησης και καλής θέλησης.

B. ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ -ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΜΟΡΦΗ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ

Οι Δημόσιες Σχέσεις εμφανίστηκαν από πολύ παλιά, απ' τη δημιουργία της ανθρώπινης κοινωνίας, όπου εκδηλώνονται στις σχέσεις «αρχόντων» και «αρχομένων».

Στην αρχαία Ελλάδα οι Δημόσιες Σχέσεις γίνονται εμφανείς στην Αθήνα, που ήταν κέντρα αναπτύξεως, όπου ο άρχοντας ήταν εκλεγμένος απ' το λαό. Το Δημοκρατικό πολίτευμα για να στηριχτεί είχε ανάγκη καλών σχέσεων μεταξύ πολιτών και κρατικής εξουσίας. Οι πολίτες έπαιρναν μέρος στη διακυβέρνηση, γι' αυτό ήταν αναγκαία η πληροφόρησή τους. Χρησιμοποίησαν όλα τα γνωστά Μέσα επικοινωνίας της εποχής για να κατακτήσουν την Κοινή Γνώμη των συμμάχων τους και των Αποικιών τους.

Στη Ρωμαϊκή περίοδο, οι Ρωμαίοι για να μπορέσουν να διακυβερνήσουν την Αυτοκρατορία τους έπρεπε να διατηρήσουν φιλικές σχέσεις με τους συμμάχους και τους κατεχόμενους λαούς τους. Για το σκοπό αυτό χρησιμοποίησαν δύο μέσα. Το Δίκαιο και την Πολιτική Μηχανική. Το Δίκαιο στηρίχτηκε στις αρχές της Ελληνικής Φιλοσοφίας. Δημιούργησαν το Δίκαιο των Εθνών που υπήρξε θεμέλιο της συνεργασίας τους με τους άλλους λαούς.

Η Πολιτική Μηχανική στηρίχτηκε στην προηγμένη ρωμαϊκή τεχνική, κατασκεύασαν έναν άρτιο οδικό δίκτυο και πολλά κοινωφελή έργα (υδραγωγεία, γεφύρια, κτίρια, θέατρα κλπ) στις κατεχόμενες χώρες. Τα έργα αυτά βοήθησαν στη δημιουργία συνεργασίας με τους διάφορους λαούς.

Στη σύγχρονη μορφή τους οι Δημόσιες Σχέσεις εμφανίστηκαν την πρώτη δεκαετία του εικοστού αιώνα. Την εποχή εκείνη οι επιχειρήσεις εκμεταλλεύονταν το κοινό, θέτοντας τους δικούς τους νόμους. Ο Τύπος εκφράζοντας την κοινή γνώμη, έδειχνε στο κοινό την πολιτική αισχροκέρδειας που χρησιμοποιούσαν οι επιχειρήσεις σε βάρος του Έτσι, οι επιχειρήσεις αναγκάστηκαν να αναπτύξουν τις Δημόσιες Σχέσεις τους.

προκειμένου να επικοινωνήσουν με το κοινό. Ο Ivy Lee που ήταν ο πρώτος που ασχολήθηκε με τη διδασχή των Δημοσίων Σχέσεων, προσπάθησε να δώσει νέα κίνητρα, νέα εικόνα στις επιχειρήσεις και να φέρει σε επαφή τους υπεύθυνους των Δημοσίων Σχέσεων με τους επικεφαλής των επιχειρήσεων.

Στον Α' παγκόσμιο πόλεμο οι Δημοσίες Σχέσεις εφαρμόστηκαν και έξω από τις επιχειρήσεις. Η οικονομική κρίση του 1929 που οδήγησε στην διακοπή των σχέσεων των οικονομικών συγκροτημάτων, με μεγάλα τμήματα του λαού των ΗΠΑ, έκανε αναγκαία τη χρήση των Δημοσίων Σχέσεων. Από το 1929 ως το 1941 οι Δημοσίες Σχέσεις αποτέλεσαν αποφασιστικό παράγοντα στον καθορισμό της πολιτικής και στην άσκηση της δραστηριότητας Ανωτάτων σχολών, σωματείων, οργανωμένων κοινωνικών ομάδων, και τραπεζών.

Ιδιαίτερη σημασία απόκτησαν οι Δημοσίες Σχέσεις για τις οικονομικές μονάδες, ώστε να αποκτήσουν την πίστη του καταναλωτικού κοινού προς αυτές. Η αποκατάσταση αυτής της πίστωσης ήταν σημαντική ώστε να μπορέσουν να ισχυροποιηθούν οι οικονομικές μονάδες.

Στο Β' παγκόσμιο πόλεμο οι Δημοσίες Σχέσεις χρησιμοποιήθηκαν για διάφορους σκοπούς. Ακόμα και οι Κρατικές Υπηρεσίες χρησιμοποίησαν τις Δημοσίες Σχέσεις για να μπορούν να συνεργάζονται και να αναμεταδίδουν τις μεταξύ τους πληροφορίες.

Μετά τον πόλεμο, οι Δημοσίες Σχέσεις έπαιξαν σημαντικό ρόλο στη δημιουργία μιας νέας κοινωνίας. Η χρησιμοποίησή τους απ' τις επιχειρήσεις απέδειξε ότι είναι ένας σημαντικός παράγοντας που βοήθησε τις επιχειρήσεις να γίνουν αποδεκτές απ' την κοινωνία. Ο τεχνολογικός τομέας, επίσης βοήθησε τις Δημοσίες Σχέσεις στον τομέα των επικοινωνιών. Καθώς οι Δημοσίες Σχέσεις αναπτύσσονταν με το πέρασμα του χρόνου και την ανάπτυξη της τεχνολογίας, εμπλουτίστηκαν με νέα στοιχεία, τεχνικές, μέσα, θεσμούς και πρόσφεραν ουσιαστικότερες και αποτελεσματικότερες υπηρεσίες στους τομείς που χρησιμοποιήθηκαν.

(1) «Κοινωνική Επικοινωνία», Διονύσης Μαγκλιβέρας, 8^η έκδοση, Αθήνα 1990, Εκδόσεις Παπαζήση, σελ. 27-39.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙ

ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ - ΓΕΝΙΚΑ

A. ΟΡΙΣΜΟΣ

Ο Τουρισμός αποτελεί ένα διεθνές οικονομικό και κοινωνικό φαινόμενο, ορίζεται δε ως η πρόσκαιρη διακίνηση ατόμων απ' το μόνιμο τόπο διαμονής ή κατοικίας τους, σε άλλο τόπο, με σκοπό την ευχαρίστηση, ψυχαγωγία, πνευματική καλλιέργεια και περιέργεια για γνωριμία καινούργιων τόπων, ανθρώπων, εθίμων, τρόπων διαβίωσης, ανάπτυξης και καλλιέργειας άλλων περιοχών.

B. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

Ο Τουρισμός ως έννοια περιλαμβάνει τα παρακάτω στοιχεία: (2)

- 1) Δύο ή περισσότερες γεωγραφικές τοποθεσίες. Ο τουρίστας φεύγει απ' το μόνιμο τόπο διαμονής του και μεταβαίνει στον πρόσκαιρο τόπο παραμονής των διακοπών του.
- 2) Το ανθρώπινο στοιχείο. Γεννάται στον άνθρωπο η τάση για μετακίνηση με σκοπό την ευχαρίστηση, ψυχαγωγία, πνευματική καλλιέργεια.
- 3) Η πραγματοποίηση πρόσκαιρης μετακίνησης. Ο τουρίστας εναλλάσσει τον τόπο κατοικίας του με άλλο τόπο πρόσκαιρης διαμονής και όχι μόνιμης κατοικίας. Διαφορετικά θα είχαμε το στοιχείο της μεταναστεύσεως.
- 4) Ο σκοπός της ψυχαγωγίας. Για να γεννηθεί τουρισμός πρέπει να προϋπάρχει στο άτομο ο σκοπός για ψυχαγωγία και ικανοποίηση των ψυχικών και σωματικών επιθυμιών καθώς και πνευματικών αναζητήσεων.
- 5) Η δημιουργία οικονομικών δραστηριοτήτων. Το στοιχείο αυτό αποτελεί προσδιοριστικό στοιχείο της έννοιας «Τουρισμός». Όπως αποδείχθηκε δημιουργούνται οικονομικές δραστηριότητες προς όφελος των περιηγητών. Οι οικονομικές αυτές δραστηριότητες δημιουργούνται και στη χώρα προελεύσεως και στη χώρα προορισμού. Θεωρείται δε η παραγωγή τουριστικών αγαθών, δηλαδή οργάνωση των μέσων και τρόπων ικανοποίησης της τουριστικής ανάγκης. Η παροχή υπηρεσιών από Τουριστικά Πρακτορεία, Ταξιδιωτικά Γραφεία, Ξενοδοχεία, Ξεναγών κλπ. Οι οργανωτικές προσπάθειες για τη δημιουργία υποδομής, υποδοχής κλπ αντιπροσωπεύουν τις οικονομικές δραστηριότητες. Οι δραστηριότητες αυτές περιλαμβάνονται και στον Κρατικό τομέα. Το ίδιο το Κράτος σήμερα προβαίνει στη σύσταση Ιδρυμάτων, Σχολών, Κέντρα διαφήμισης - προβολής, εκθέσεις, πρακτορεία, ξενοδοχεία απ' τα οποία έχει οικονομικό όφελος.

(2) Σταύρου Καλιφιώτη, «Εισαγωγή εις την Θεωρίαν του Τουρισμού», Β' έκδοσης, Εκδοτικός Οίκος «Θεοδ. Π. Τυροβόλας», ΑΘΗΝΑ 1976, σελ. 44-54

Β' ΜΕΡΟΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΣΑΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΟΦΕΛΟΣ

Ο Τουρισμός αποτελεί μία κοινωνική εκδήλωση όπου τα άτομα επιθυμούν την πρόσκαιρη αλλαγή περιβάλλοντος για να ικανοποιήσουν την επιθυμία τους για ψυχική ευχαρίστηση. Η κοινωνική λειτουργία του Τουρισμού συνεπάγεται ορισμένους παράγοντες που ωθούν τον άνθρωπο στην τουριστική διακίνηση. (3)

α. Η τάση φυγής, όπου ο άνθρωπος μέσα στην καταναλωτική κοινωνία που ζει, η ρουτίνα της διαβίωσης στις πόλεις και μεγαλουπόλεις του γεννούν την επιθυμία για αλλαγή περιβάλλοντος.

β. Η τάση προς διεύρυνση του περιβάλλοντος.

Οι σημερινές κοινωνικές, πολιτικές, οικονομικές συνθήκες έχουν επηρεάσει την κοινωνική συμπεριφορά του ατόμου στις σχέσεις του με το φυσικό και κοινωνικό περιβάλλον. Έτσι δημιουργείται η επιθυμία για μετακίνηση των ανθρώπων της υπαίθρου στις πόλεις για να γνωρίσουν τη ζωή των πόλεων. Αντίθετα οι άνθρωποι στις μεγαλουπόλεις επιθυμούν να μεταβούν στην ύπαιθρο να απολαύσουν όλα τα φυσικά αγαθά που δεν τους παρέχει η πόλη τους. Η ίδια τουριστική διακίνηση παρατηρείται και μεταξύ των κατοίκων των προηγμένων χωρών και εκείνων των υπανάπτυκτων. Οι κάτοικοι των προηγμένων χωρών, πιεζόμενοι, τείνουν να διευρύνουν το περιβάλλον τους και να γνωρίσουν τους κατοίκους των μη προηγμένων χωρών. Οι κάτοικοι των φτωχών χωρών επιδιώκουν να γνωρίσουν το περιβάλλον των πλούσιων χωρών.

γ. Η τάση για ανθρώπινη επικοινωνία.

Η ανάπτυξη του εμπορίου, οι συναλλαγές, η εκπαίδευση και όλες οι διεθνείς εκδηλώσεις της ζωής, αναγκάζουν το άτομο για μεγαλύτερη επικοινωνία με τους συνανθρώπους του.

Διάφοροι επαγγελματικοί, οικονομικοί, πολιτικοί, επιστημονικοί λόγοι βοηθούν το άτομο σε περισσότερες γνωριμίες με τους συνανθρώπους του, ώστε παράλληλα να γνωρίσει την ιστορία τους, τις τεχνικές τους προόδους, τις πνευματικές τους προόδους, τις εκδηλώσεις τους, πράγμα που πετυχαίνεται με την τουριστική διακίνηση.

δ. Η τάση για νέες εμπειρίες.

Ο άνθρωπος πιεζόμενος απ' τους κοινωνικούς και πολιτιστικούς θεσμούς και από τις συνθήκες διαβίωσης του στο συγκεκριμένο κοινωνικό περιβάλλον, επιθυμεί να αποκτήσει νέες εμπειρίες, περισσότερες γνώσεις με την επικοινωνία των ανθρώπων στην πορεία της τουριστικής του διακίνησης.

ε. Η τάση μιμήσεως.

Ο όρος «μίμηση» δηλώνει ότι το άτομο έχει την τάση να ακολουθεί ορισμένα πρότυπα συμπεριφοράς, που συναντά μπροστά του. Κατά συνέπεια το άτομο δέχεται πολλές επιδράσεις από το πρότυπο συμπεριφοράς που βλέπει.

Σε αυτή την περίπτωση ορισμένα άτομα, τα οποία έχουν μετακινηθεί σε άλλους τόπους και έχουν κάνει ταξίδια, περιγράφουν σε άλλα άτομα, τις εντυπώσεις τους από τα μέρη αυτά, τα ήθη και έθιμα που έχουν γνωρίσει, και έτσι γεννούν το αίσθημα της τουριστικής μετακίνησής στα άτομα αυτά.

(3) Σταύρου Καφιώτη, « Εισαγωγή εις την θεωρίαν του Τουρισμού», Β' Έκδοσης, Εκδοτικός Οίκος «Θεοδ. Π. Τυροβόλας», ΑΘΗΝΑ 1976, σελ. 44-54.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙ

ΔΙΑΚΗΡΥΞΗ ΤΗΣ ΜΑΝΙΛΑΣ

Στη Μανίλα, πρωτεύουσα των Φιλιππίνων, πραγματοποιήθηκε η Παγκόσμια Συνδιάσκεψη Τουρισμού με τη συμμετοχή 112 Κρατών, το 1980 και που ονομάστηκε «Διακήρυξη της Μανίλας». (4)

Πάνω σ' αυτή τη συνδιάσκεψη στηρίχτηκε και ο Ελληνικός Οργανισμός Τουρισμού επηρεασμένος από πολλούς παράγοντες, όπως η μόλυνση του περιβάλλοντος, τις συνθήκες διαβίωσης και εργασίας που αύξησαν το άγχος της ζωής των πόλεων, η δημόσια υγεία χειροτέρευσε, λόγω αύξησης του αλκοολισμού, ναρκωτικών, κακής διατροφής, καθιστικής ζωής κ.λ.π., με συνέπεια να διαταραχθεί η ισορροπία της ανθρώπινης ζωής. Λόγω αυτών των συνεπειών η Συνδιάσκεψη της Μανίλας όρισε ορισμένα βασικά σημεία για το διεθνή Τουρισμό. Έκρινε ότι:

Η Οικονομική Ισχύς απαραίτητη στην άνοδο των εθνικών οικονομιών, αφού συμβάλει στη μείωση της ανεργίας, δίνει μεγαλύτερες δυνατότητες απασχόλησης και βοηθάει στο ισοζύγιο πληρωμών κάθε χώρας.

Η Πανανθρώπινη αξία που σημαίνει αύξηση του χρόνου των διακοπών, δικαίωμα του πολίτη να γνωρίσει το Εθνικό περιβάλλον, δυνατότητα γνωριμίας των άλλων χωρών, απελευθέρωση του ανθρώπου για γνωριμία της κληρονομιάς των λαών και σαν αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου για προσωπική παραγωγική ενασχόληση.

Το ανθρώπινο δικαίωμα που σημαίνει ότι ο άνθρωπος συμμετέχει στην εργασία και στην παραγωγική δραστηριότητα, έχει το δικαίωμα για συνεργασία μεταξύ των λαών, που αποτελεί μέριμνα του Κράτους για ξεχωριστή αντιμετώπιση των νέων απ' τους ανθρώπους της τρίτης ηλικίας. Και τέλος το δικαίωμα για ψυχαγωγία και διασκέδαση για κάθε άνθρωπο.

Η προστασία του περιβάλλοντος ένα πρόβλημα του καιρού μας, που πρέπει να παρθούν μέτρα ώστε να προστατευθεί το φυσικό και πολιτιστικό περιβάλλον από τις βιολογικές, πυρηνικές, ρυπαντικές κ.λ.π., καταστροφές. Αφού ο τουρισμός θα σταματήσει να αποτελεί πόλο έλξης αν συμβούν τέτοιες καταστροφές.

Η Καθολική ευθύνη που σημαίνει ότι πρέπει να υπάρχει συνεργασία όλων των αρμοδίων φορέων - ατόμων, τοπικών και εθνικών κοινοτήτων, Κρατών και Οργανισμών της Διεθνούς Κοινωνίας, με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Τουρισμού (Π.Ο.Τ) για να εφαρμοστούν οι αρχές της διακήρυξης της Μανίλας που συμβάλλουν εκτός των άλλων στη διεθνή ειρήνη.

Οι αρχές της Διακήρυξης της Μανίλας, αποτελούν ένα δημοκρατικό και ανθρωπιστικό κείμενο για όλο το πλανήτη, ανεξάρτητα από πολιτικές, κοινωνικές, θρησκευτικές, εθνικές, πολιτιστικές, κ.λ.π. διαφορές. Εκείνο που πρέπει να προσέξουμε είναι αυτές οι αρχές να αποτελέσουν τη βάση που θα οδηγήσουν το διεθνή τουρισμό στον ανθρωπιστικό του χαρακτήρα.

(4) Λύτρας Περικλής, «Τουριστική ανάπτυξη. Θεωρία και πράξη», Εκδόσεις INTERBOOKS, ΑΘΗΝΑ 1989, σελ.53-55.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙΙ

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΤΟΥΡΙΣΜΟ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΗ ΔΙΑΚΥΡΗΞΗ ΤΗΣ ΜΑΝΙΛΑΣ

Με βάση τη διακήρυξη της Μανίλας, μπορούμε να διατυπώσουμε μια σειρά προτάσεων για την Ελλάδα, που βρίσκεται στο πρώτο στάδιο ανάπτυξης και θα πρέπει να συνδέσει την πολιτιστική, εθνική-παραδοσιακή και κοινωνική κληρονομιά με τελικό στόχο την ποιοτική τουριστική ανάπτυξη της χώρας και του λαού μας.

Η σειρά των προτάσεων (5) αυτών αφορά την:

1. Ανάπτυξη του τουριστικού ρεύματος που αποτελεί σημαντικό κλάδο της οικονομίας της χώρας μας και συμβάλλει στο ισοζύγιο πληρωμών. Απασχολεί πάνω από 110.000 άτομα, το επενδυμένο κεφάλαιο στις τουριστικές εγκαταστάσεις αντιπροσωπεύει τεράστια ποσά και συντελεί στη μείωση της ανεργίας.
2. Ο τουρισμός σαν τομέας παροχής υπηρεσιών οφείλει να δώσει ιδιαίτερη προσοχή στην βελτίωση των Δημ. Σχέσεων στον τουριστικό τομέα με βασικό στοιχείο την προβολή με αληθινά ελληνικά στοιχεία, που να προσδίδουν την εθνική μας ταυτότητα. Οφείλει τη δημιουργία σύγχρονης τεχνολογικής υποδομής με στόχο τη μείωση του κόστους των υπηρεσιών και προσαρμογή στα τοπικά δεδομένα. Οφείλει πρόγραμματισμένη τουριστική εκπαίδευσή με τη συμμετοχή και υποστήριξη του Κράτους.
3. Ενίσχυση του εσωτερικού τουρισμού με διευκολύνσεις στα ταξίδια (π.χ. φθηνότερα εισιτήρια στους αρχαιολογικούς, πολιτιστικούς χώρους κ.λ.π), κυρίως σε ειδικές κοινωνικές κατηγορίες, όπως μαθητές, σπουδαστές, φοιτητές συνταξιούχους, άνεργους κ.λ.π.
4. Μεγαλύτερη αξιοποίηση των αρχαιολογικών, ιστορικών, πολιτιστικών μνημείων και χώρων με σκοπό τη γνώση της πολιτιστικής μας κληρονομιάς και την ανάπτυξη του επιπέδου του λαού μας. Προστασία όλων των παραδοσιακών οικισμών που εμπεριέχουν ιστορικά, κοινωνικά, λαογραφικά, αρχιτεκτονικά στοιχεία, ώστε να διδάξουν στους νεώτερους την ανεκτίμητη κληρονομιά που τους άφησε η ελληνική ιστορία.
5. Αναθεώρηση των κινήτρων των τουριστικών επενδύσεων που καθόρισε ο Νόμος 1116 του 1981 και που διαιρεί τη χώρα σε τρεις ζώνες τουριστικής αξιοποίησης. Η Πολιτεία θα πρέπει να ασχοληθεί με την τουριστική ανάπτυξη της χώρας για όλη την Επικράτεια, με ιδιαίτερο ενδιαφέρον στις παραμεθόριες περιοχές για λόγους εθνικής σημασίας.
6. Θέσπιση βαρυσήμαντων κυρώσεων για όσους συντελούν στη ρύπανση του περιβάλλοντος που αποτελεί μια εγκληματική ενέργεια για τη χώρα μας.
7. Ανάπτυξη του «Κοινωνικού Τουρισμού» όπως συμβαίνει στις αναπτυγμένες χώρες της Δ. Ευρώπης και της Β. Αμερικής με τη συνεργασία και υποχρέωση του Κράτους και της εργοδοσίας.

8. Επέκταση του δικαιώματος των διακοπών σε τέσσερις εβδομάδες για όλους τους εργαζόμενους, με στόχο την φυγή από την κόπωση της εργασίας, ελεύθερο χρόνο για ταξίδια, τουρισμό, αναψυχή, πολιτιστική ανάπτυξη και καλλιέργεια της προσωπικότητας.
9. Εξομοίωση όλων των διευκολύνσεων και δυνατοτήτων για τον Έλληνα τουρίστα με τους αλλοδαπούς για φθηνές ομαδικές διακοπές, για σεβασμό του τουρίστα στη χώρα μας ώστε να μπορεί να ταξιδεύει όλες τις εποχές του χρόνου.
10. Να υπάρξει Τουριστική Εκπαίδευση με στόχο την πολύπλευρη παιδεία πάνω στον τουρισμό για την ύπαρξη εκπαιδευμένου προσωπικού και στελεχών τουριστικών επιχειρήσεων που να προάγει το τουριστικό επίπεδο της χώρας μας.
11. Ιδιαίτερη βαρύτητα να δοθεί στους νέους επιστημονικούς κλάδους όπως η Κοινωνιολογία του Τουρισμού, η Ψυχολογία του Τουρισμού, η Λαογραφία, η Κοινωνική Ανθρωπολογία κ.λ.π., που μπορούν θεωρητικά και πρακτικά να προσφέρουν στον Ελληνικό Τουρισμό.
12. Χρειάζεται μεγάλη προσοχή ώστε η τουριστική ανάπτυξη να συνδυάζεται με την συνέχιση της ελληνικής παράδοσης, που οι αλλαγές σε κοινωνικό επίπεδο μπορούν να φέρουν αλλοτρίωση στα ήθη και στα έθιμα της ελληνικής κοινωνίας, γεγονός που μαστίζει τις σύγχρονες κοινωνικές σχέσεις.

Δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι η Ελλάδα είναι μία χώρα με τουριστική παράδοση, προστάτευε και προστατεύει τον τουρίστα σύμφωνα με τις αρχές της Ελληνικής Κοινωνίας και του νόμου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ IV

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΩΦΕΛΗ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

Ο Τουρισμός ως ιδιαίτερος κλάδος της οικονομίας προσφέρει πολλά οφέλη στην οικονομική ανάπτυξη της χώρας. Ιδιαίτερα στις αναπτυσσόμενες χώρες που εν μέρει πολλοί κατατάσσουν και την Ελλάδα.(6)

Ένα μεγάλο ποσοστό της οικονομίας της χώρας μας καλύπτεται από την Τουριστική κίνηση. Ο Τουρισμός σαν αρχαιότερο προϊόν προσφέρει μεγάλα χρηματικά ποσά ώστε να καλύπτεται το ισοζύγιο πληρωμών.

Οι αφίξεις των Τουριστών προσφέρουν μεγάλη τουριστική κίνηση στις Ξενοδοχειακές μονάδες. Οι μονάδες αυτές καλύπτονται από υπαλληλικό προσωπικό και προσφέρουν θέσεις εργασίας στους ανέργους που είναι σε υψηλό ποσοστό στη χώρα μας. Έτσι ένα μεγάλο ποσοστό από νέους 20-40 ετών καλύπτουν θέσεις εργασίας σε ξενοδοχεία, κάμπινγκ, εστιατόρια, καλλιτεχνικές θέσεις. Δημιουργούνται νέοι ορίζοντες και άνοιγμα σε πολλά μέρη που πριν ήταν αναξιοποίητα. Συγκεκριμένα πολλοί τουριστικοί χώροι γίνονται γνωστοί από τους αρχαιολογικούς θησαυρούς που κρύβει η Ελλάδα. Δίνεται η ευκαιρία να λειτουργήσουν Ελληνικά Θέατρα, Μουσεία, φυσικές καλλονές σε παραθαλάσσιες και ορεινές περιοχές που μένουν άγνωστες σε πολλούς κατοίκους. Η γνωριμία με τους τουρίστες ανεβάζει το πνευματικό και ποιοτικό επίπεδο των πολιτών. Γιατί έτσι αναγκάζονται να γνωρίσουν τη γλώσσα τους, τα έθιμά τους, τις αρέσκειές τους ώστε να προσεγγίσουν τα ενδιαφέροντά τους.

Γίνονται γνωστά, μέρη που έχουν μείνει αξιοθρήνητα κλεισμένα και απομονωμένα, ενώ μπορούν να προσφέρουν χιλιάδες πνευματικά οφέλη. Παράλληλα οι νέοι απόκτην γνώσεις και ενδιαφέρον για τις φυσικές ομορφιές της χώρας τους ωθώντας τους να τις προσφέρουν και στους τουρίστες. Ωστε να γίνει η χώρα μας ένας τόπος προσέλκυσης τουριστών και θαυμασμού.

Η οικονομική προσφορά του τουρισμού αφήνει εκατομμύρια δολάρια που βοηθούν τη χώρα μας στην αύξηση του εθνικού εισοδήματος και στην κατανομή του εισοδήματος σε διάφορες περιοχές της χώρας ανεξαρτήτου κοινωνικής εισοδηματικής τάξεως.

Δυστυχώς, το κράτος παρ' όλες τις προσπάθειες που κάνει, δεν είναι αρκετό ώστε να βοηθήσει αρκετά την οικονομία. Ορισμένα ποσά πηγαίνουν καθαρά σε παρεμφερείς κλάδους και δεν δίνονται για να καλυφτούν οι τουριστικές μας ανάγκες.

Ήδη υπάρχει έντονη έλλειψη εξειδικευμένου τουριστικού προσωπικού ώστε να καλύπτονται από ενημερωμένα άτομα οι θέσεις εργασίας.

Παρ' όλα αυτά υπάρχει μικρή τουριστική κίνηση, έχει μειωθεί αισθητά που μόνο μέσα από οικονομικά ποσοστά μπορεί να φανεί.

(6) Σταύρου Καλφιώτη, «Εισαγωγή εις την θεωρίαν του Τουρισμού», Β' Έκδοσης, ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ «Θεοδ. Π. Τυροβόλας», ΑΘΗΝΑ 1976, σελ. 148-153.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ V

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΠΟΡΕΙΑ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

Η Ελλάδα κατέχει μια εξέχουσα θέση στον παγκόσμιο τουρισμό.

Σύμφωνα με στοιχεία του 1994, ο Παγκόσμιος Οργανισμός Τουρισμού αναφέρει ότι η Γαλλία κατέχει την πρώτη θέση από πλευράς προσέλκυσης τουριστών. Ενώ η Ελλάδα κατέχει την ένατη θέση. (7)

Οι Η.Π.Α βρίσκονται στην πρώτη θέση με τα μεγαλύτερα έσοδα από τον Τουρισμό.

Ο Παγκόσμιος Οργανισμός Τουρισμού ανακοίνωσε στοιχεία, για το 1993, όπου φαίνεται κατά σειρά οι Ευρωπαϊκές χώρες με τον αριθμό τουριστών τους.

ΑΡΙΘΜΟΣ ΘΕΣΕΩΣ	Χ Ω Ρ Ε Σ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΤΟΥΡΙΣΤΩΝ
1η	Γαλλία	61,3 εκατ. τουρίστες
2η	Ισπανία	40,6 « «
3η	Ιταλία	25,7 « «
4η	Ουγγαρία	22,8 « «
5η	Ηνωμένο Βασίλειο	19,4 « «
6η	Αυστρία	18,3 « «
7η	Γερμανία	15,2 « «
8η	Ελβετία	12,7 « «
9η	Ελλάδα	9,4 « «
10η	Πορτογαλία	9 « «

Η Τουριστική κίνηση στο σύνολο των ευρωπαϊκών χωρών έφτασε στα 296,5 εκατομμύρια το 1993, σημειώνοντας αύξηση κατά 1,8% σε σύγκριση με το 1992.

Παρατηρήθηκε και μείωση στα έσοδα κατά 3,5% και έφτασαν στα 150,5 δις δολάρια (38 τρις δραχμές).

Η μείωση αυτή οφείλεται στις συναλλαγματικές κρίσεις που πέρασε το 1992 η Ευρώπη και στην υποτίμηση αρκετών ευρωπαϊκών νομισμάτων, όπως η αγγλική λίρα και η ισπανική πεσέτα, έναντι του δολαρίου, το νόμισμα με το οποίο κάνει τους απολογισμούς του ο Παγκόσμιος Οργανισμός Τουρισμού.

Αν γίνουν συγκρίσεις με βάση τα ευρωπαϊκά νομίσματα, τα έσοδα που είχε η Ευρώπη από τον τουρισμό, αυξήθηκαν το 1992 κατά 4,4%.

Αν εξετάσουμε ποιες ευρωπαϊκές χώρες κερδίζουν από τον τουρισμό θα δούμε ότι το 1993, την πρώτη θέση έχουν η Γαλλία με 23,5 δις δολάρια (5,9 τρις), ακολουθούν η Ισπανία με 21 δις δολάρια, η Ιταλία με 20 δις δολάρια, ενώ η Ελλάδα βρίσκεται στη 13η θέση με 3,3 δις δολάρια (820 δις δρχ.).

Στον Παγκόσμιο Τουρισμό στην πρώτη θέση βρίσκονται οι Η.Π.Α., που το 1992 είχαν έσοδα από τον τουρισμό ύψους 56,4 δις δολάρια (14 τρις δρχ.). Στην δεύτερη θέση έρχεται η Γαλλία.

Ο Παγκόσμιος Οργανισμός Τουρισμού ανακοίνωσε στοιχεία που δείχνουν ποιοι Ευρωπαίοι τουρίστες ξοδεύουν περισσότερα χρήματα για τις διακοπές τους.

ΑΡΙΘΜΟΣ ΘΕΣΕΩΣ	Χ Ω Ρ Ε Σ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΔΑΠΑΝΩΝ
1η	Αυστριακοί	1.122 Δολάρια
2η	Σουηδοί	795 «
3η	Δανοί	719 «
4η	Βέλγοι	681 «
5η	Ολλανδοί	621 «
6η	Γερμανοί	602 «
7η	Φιλανδοί	439 «
8η	Ιρλανδοί	370 «
9η	Βρετανοί	348 «
10η	Ιταλοί	303 «
11η	Γάλλοι	249 «
12η	Ισπανοί	121 «
13η	Έλληνες	100 «

(7) Εφημερίδα « ΤΥΠΟΣ της ΚΥΡΙΑΚΗΣ», 12 Ιουνίου 1994, σελ.44.

Γ' ΜΕΡΟΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι

ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ (8)

1. Από πλευράς αριθμού περιηγητών.

Ο Τουρισμός διακρίνεται σε μεμονωμένο και ομαδικό. Μεμονωμένος τουρισμός πραγματοποιείται από ένα ή περισσότερα άτομα. Αποτελεί τον πιο αντιπροσωπευτικό τύπο τουρισμού και είναι ο επωφελέστερος για τη χώρα στην οποία πραγματοποιείται.

Ομαδικός τουρισμός πραγματοποιείται από πολλά άτομα που είναι οργανωμένα από διάφορα ταξιδιωτικά γραφεία ή οργανισμούς.

2. Από άποψη γεωγραφικού περιβάλλοντος σε εξωτερικό και εσωτερικό.

Ο Εξωτερικός τουρισμός πραγματοποιείται από άτομα που μετακινούνται από μια χώρα σε άλλη, έξω από τα όρια της πατρίδας τους.

Ο Εσωτερικός τουρισμός πραγματοποιείται από άτομα που μετακινούνται μέσα στα όρια της εγχώριας χώρας τους.

3. Από πλευράς Οικονομικών δυνατοτήτων σε Λαϊκό και Κοσμοπολίτικο Τουρισμό.

Ο Λαϊκός τουρισμός πραγματοποιείται από άτομα χαμηλών εισοδημάτων ανήκοντα σε οικονομικά φτωχότερες τάξεις, εργάτες, αγρότες, μικρομεσαίους ή μεσαίους εργαζόμενους. Γι' αυτό το σκοπό δημιουργήθηκαν τα campings και οι κατασκηνώσεις.

Ο Κοσμοπολίτικος τουρισμός, πραγματοποιείται από άτομα που έχουν τη δυνατότητα να δαπανήσουν μεγάλα χρηματικά ποσά στη διάρκεια αναψυχής τους, ανήκοντα σε υψηλές οικονομικές τάξεις.

4. Από απόψεως εποχής σε:

Συνεχή Τουρισμό, όπου η τουριστική διακίνηση πραγματοποιείται όλη τη διάρκεια του έτους.

Εποχιακό τουρισμό, όπου η τουριστική διακίνηση πραγματοποιείται μία ορισμένη περίοδο του έτους (Χειμερινό, Θερινό, Φθινοπωρινό, Εαρινό Τουρισμό).

5. Από απόψεως Αποστολής.

Στον Ψυχαγωγικό τουρισμό, που αποσκοπεί στην ψυχαγωγία των ατόμων.

Στον Φυσιολατρικό Τουρισμό, που αποσκοπεί στην απόλαυση της φύσης με διάφορους τρόπους.

Στον Μορφωτικό Τουρισμό. Κύριος σκοπός είναι ο εμπλουτισμός του ατόμου με μορφωτικές γνώσεις.

Στον Καλλιτεχνικό Τουρισμό. Τα άτομα αποσκοπούν στην μελέτη, απόλαυση, έρευνα διαφόρων καλλιτεχνικών εκδηλώσεων.

Στον Θρησκευτικό Τουρισμό. Είναι ο αρχαιότερος στον κόσμο. Αποβλέπει στην επίσκεψη ιερών χώρων (Δελφοί, Μέκκα, Άγιοι Τόποι κτλ.).

Στον Αθλητικό Τουρισμό. Ο σκοπός είναι η συμμετοχή ή παρακολούθηση αθλητικών αγώνων και εκδηλώσεων.

Στον Επαγγελματικό Τουρισμό. Η διακίνηση ατόμων γίνεται με σκοπό επαγγελματικό, όπως των βιομηχάνων, εμπόρων, αντιπροσώπων κ.λ.π

Στον Θερμαλισμό. Η διακίνηση ατόμων σε τουριστικά κέντρα που υπάρχουν Ιαματικά λουτρά με σκοπό θεραπείες και ιάσεις.

Στον Συνεδριακό Τουρισμό.

Σκοπός αυτής της μορφής τουρισμού είναι η συγκέντρωση ατόμων σχετικών με τις προσφορές τουρισμού και των επιχειρηματιών, ώστε να συζητήσουν για τις εξελίξεις του τουρισμού και την ανάπτυξή του. Παράλληλα ενισχύουν την μορφή του τουρισμού στον τόπο που πραγματοποιείται το συνέδριο.

6. Από απόψεως χρήσεως μεταφορικών μέσων σε:

Αεροπορικό Τουρισμό

Σιδηροδρομικό

Ποδηλατικό

Ατμοπλοϊκό

Αυτοκινητιστικό

Πεζοπορικό

(8). Βασίλειος Ρούπας, Επίκουρος καθηγητής Τ.Ε.Ι. Αθήνας, «Διακρίσεις του Τουρισμού», Εκδόσεις «ΝΤΕΡΒΟΥΚΣ», ΑΘΗΝΑ 1989, σελ. 107-110.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙ

ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΑΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

Ύστερα από προτάσεις του Γ.Γ. του Ο.Η.Ε για την ανάπτυξη Συνεδριακού Τουρισμού, η κυβέρνηση αντιλήφθηκε γρήγορα την ανάπτυξη μιας νέας μορφής τουρισμού, που για την Ελλάδα αποτελεί βασικό στοιχείο για επέκταση των τουριστικών της δραστηριοτήτων. (9).

Η ανάπτυξη του συνεδριακού τουρισμού φαίνεται από ορισμένες διαπιστώσεις που έγιναν. Όπως το ότι η χώρα μας μπορεί να γίνει γνωστή σε όλο τον κόσμο, σαν χώρος συγκέντρωσης τουριστών - επαγγελματιών για την διεξαγωγή σεμιναρίων, συμποσίων, διαλέξεων κ.λ.π.

Είναι δυνατόν το τουριστικό κοινό που είναι μεγάλης εισοδηματικής στάθμης να προσφέρει συναλλαγματικά μεγάλο οικονομικό όφελος.

Η Ελλάδα λόγω της γεωγραφικής της θέσης, του κλίματος και της πολιτιστικής της φήμης, προσφέρεται για διεθνές συνεδριακό κέντρο.

Δίνεται η δυνατότητα ύπαρξης τουριστικής περιόδου για όλο το έτος και όχι μόνο για εποχιακό τουρισμό που προκαλεί οικονομικές συνέπειες.

Μέσω του Συνεδριακού Τουρισμού, η Ελλάδα μπορεί να προβληθεί και να διαφημιστεί, πέρα από τα καθιερωμένα πρότυπα (ήλιος, θάλασσα, αρχαιότητες κ.λ.π).

Οι Κυβερνήσεις της χώρας μας, τα τελευταία τριάντα χρόνια δεν πρόβλεψαν ή δεν θέλησαν να δουν τον συνεδριακό τουρισμό σαν μια νέα επωφελή προοπτική για τον ίδιο του τουρισμό. Όπως με αύξηση των οικονομικών δεδομένων, προβολή και διαφήμιση της Ελλάδας, διατήρηση της πολιτιστικής μας κληρονομιάς.

Από ένα σχετικό κατάλογο συνεδρίων που έγιναν στη χώρα μας και στα οποία συμμετείχε και ο ΕΟΤ, φαίνεται πως δεν είχε αντιληφθεί την ξεχωριστή σημασία του συνεδριακού τουρισμού. Ο Ε.Ο.Τ. είχε επιχορηγήσει τα πιο ετερόκλητα και ανόμια συνέδρια και δεν είχαν επιφέρει κανένα αποτέλεσμα.

Τα πιο πολλά είχαν γίνει στην Αθήνα και είχε αποκλειστεί έτσι η παραμεθόρια Ελλάδα που έπρεπε να αναδείξει τη σημασία της. Έπρεπε να τονιστούν περιοχές που δεν είχαν αυξημένο τουρισμό, ώστε με την οργάνωση του συνεδριακού να αναβαθμιστεί μειονοκτίσα περιοχή. Αυτή είναι η πρώτη αδυναμία του Ε.Ο.Τ. να οργανώσει Συνεδριακό Τουρισμό.

Άλλες αδυναμίες αποτελούν το γεγονός ότι οι ξενοδόχοι των μεγάλων ξενοδοχειακών μονάδων, δεν έχουν αντιληφθεί τα οφέλη του συνεδριακού τουρισμού που θα είχε την προβολή του ξενοδοχείου τους. Τα ξενοδοχεία κατασκευάζονται σε περιοχές μεγάλων στρεμμάτων για να περιέχουν όλα τα απαραίτητα στοιχεία προς ικανοποίηση των τουριστών. Υπάρχει έλλειψη χώρων σε έκταση και ποιότητα των ξενοδοχείων που δεν είχε προβλεφθεί πριν την κατασκευή και εκ-μετάλλευση του ξενοδοχείου, ώστε να δίνει τη δυνατότητα να πειραματιστούν στο συνεδριακό τουρισμό. Υπάρχει έλλειψη υψηλού επιπέδου τεχνολογικής υποδομής, που εμποδίζει τη δημιουργία συνέδρων ενώ μπορεί να τη διευκολύνει, αντίθετα αποτελεί μια δύσκολη υπόθεση.

Οι φορείς των Δημοσίων και Διεθνών Σχέσεων και των στελεχών Επικοινωνίας είναι ανύπαρκτοι για την οργάνωση και σχεδιασμό του συνεδριακού τουρισμού, ενώ είναι απαραίτητα για τη διοργάνωση, σχεδιασμό και εκτέλεση του συνεδρίου.

(9) Λύτρας Περικλής, «Τουριστική Ανάπτυξη. Θεωρία και πράξη», Εκδόσεις «INTERBOOKS», ΑΘΗΝΑ-1989, σελ.59-61

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙΙ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Έχοντας υπόψη μας τα μειονεκτήματα του συνεδριακού τουρισμού, η Ελλάδα έχει τις δυνατότητες και την κατάλληλη υποδομή, για την ανάπτυξη του συνεδριακού τουρισμού. (10)

Ο Συνεδριακός τουρισμός απαιτεί την ύπαρξη κλιματολογικών συνθηκών, που θα διευκολύνουν το έργο των συνεδρων και τις διαδικασίες οργάνωσης ενός συνεδρίου. Οι κλιματολογικές συνθήκες στην Ελλάδα για την οργάνωση συνεδρίων προσφέρονται κυρίως το εξάμηνο Μάιο - Οκτώβριο. Το σημαντικό είναι ότι στην Αθήνα, τη Ρόδο και τη Κρήτη μπορούν να αξιοποιηθούν και οι μήνες Νοέμβρης-Απρίλης, διότι οι κλιματολογικές συνθήκες παρουσιάζονται ιδιαίτερα ευνοϊκές. Έτσι μια χώρα που επιθυμεί να γίνει διεθνές συνεδριακό κέντρο, παίρνει όλα τα μέτρα για συνεχή συνεδριακό τουρισμό και όχι εποχιακό.

Αναφορικά η Αθήνα έχει πεσμένο τουρισμό λόγω του νέφους και του κυκλοφοριακού με συνέπειες να μην έχει την κατάλληλη υποδομή. Αντίθετα η Ρόδος και η Κρήτη λόγω της καλής κλιματολογικής τους θέσης, έχουν κάποια τουριστική υποδομή που επιτρέπει την ανάπτυξη συνεδριακού τουρισμού.

Η λαογραφική, αρχαιολογική, ιστορική και πολιτιστική μας κληρονομιά αποτελεί πόλο έλξης της τουριστικής διακίνησης στη χώρα μας ώστε να συντελέσει η Ελλάδα διεθνές συνεδριακό κέντρο. Αυτό βέβαια δεν σημαίνει ότι πρέπει να επικαλούμαστε συνέχεια την πολιτιστική μας κληρονομιά, αλλά αυτή η κληρονομιά είναι ένα βασικό σημείο αν αποφασίσουμε να αξιοποιήσουμε τόσο την υλικοτεχνική, όσο και την έμπυχη υποδομή μας για την ανάπτυξη του συνεδριακού τουρισμού.

Πολύ σημαντική είναι η γεωγραφική θέση της Ελλάδας για την ανάπτυξη του συνεδριακού τουρισμού. Διότι η χώρα μας γιατί ανήκει στα Βαλκάνια και μπορεί να αποτελέσει κέντρο οργάνωσης με τις βαλκανικές χώρες συνεδρίων. Βρίσκεται στη Μεσόγειο και μπορούν οι Μεσογειακές χώρες να συγκεντρώσουν εδώ τις πολιτιστικές, λαογραφικές, επιστημονικές και οικονομικές τους δυνατότητες. Ανήκει στην Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα και εδώ μπορούν να αξιοποιηθούν τα δεδομένα της χώρας μας. Προσφέρεται σημαντικά και για τις λιγότερες γνωστές χώρες του πλανήτη μας, αφού η αρχαιολογική και πολιτιστική μας κληρονομιά αποτελεί πόλο έλξης και ενδιαφέροντος.

Για την ανάπτυξη συνεδριακού τουρισμού στη χώρα μας απαιτούνται εγκαταστάσεις και χώροι κατάλληλοι για τη διεξαγωγή τέτοιων εκδηλώσεων. Το πρώτο και βασικό είναι οι χώροι και οι αίθουσες που δεν επαρκούν σήμερα για μια τέτοια διαδικασία. Στη χώρα μας υπάρχουν αίθουσες της τάξης 300-500 ατόμων, ενώ οι αίθουσες των 1.500-5.000 ατόμων είναι ελάχιστες. Η αδυναμία αυτή οφείλεται στο ότι η κατασκευή μεγάλης δυναμικότητας αιθουσών απαιτεί επενδύσεις μεγάλου ύψους κεφαλαίων. Επίσης το Κράτος τώρα αρχίζει να ασχολείται με την ανάπτυξη συνεδριακού τουρισμού.

Ακόμα σχετικά με το θέμα της υποδομής, υπάρχουν αδυναμίες στο είδος, τη συχνότητα διέλευσης και την ποιότητα των συγκοινωνιακών μέσων στη χώρα μας. Εφόσον οι κυκλοφοριακές και συγκοινωνιακές συνθήκες είναι προβληματικές για μας, θα είναι τεράστιες για τις συνεδριακές μετακινήσεις των ξένων. Επίσης υπάρχει έλλειψη στα ξενοδοχεία από σύγχρονα οπτικοακουστικά μέσα, όπως βίντεο, αυτόματα

μεταφραστικά μηχανήματα, κλειστό κύκλωμα τηλεόρασης, κ.λ.π., που δεν διευκολύνουν τα διεθνή συνέδρια:

Η έλλειψη υλικοτεχνικής υποδομής, σχετικά με το συνεδριακό τουρισμό, αναφερόμαστε στην Αθήνα, Θεσσαλονίκη, Χαλκιδική, Ρόδο και Κρήτη και όχι στο σύνολο των αναπτυγμένων τουριστικά περιοχών της χώρας μας. Αυτό βέβαια δεν διευκολύνει μία συνεδριακή ανάπτυξη. Θα πρέπει να καλυφθούν όλα τα παραπάνω θέματα για να μπορέσει να υπάρξει ουσιαστική ανάπτυξη του συνεδρίου και ειδικότερα θα πρέπει το Κράτος να δώσει ιδιαίτερη βαρύτητα στο θέμα της υποδομής, που αποτελεί και το κυριότερο πρόβλημα για την αποπεράτωση του συνεδρίου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ IV

A. ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΓΡΟ-ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

Μέσα στις αρμοδιότητες του ΕΟΤ, και ειδικότερα όσον αφορά τις τουριστικές δραστηριότητες που αναπτύσσονται στη χώρα υπάγεται και ο αγρο-τουρισμός:

Συνηθίζεται να αποκαλείται αγροτικός τουρισμός το φαινόμενο των τουριστικών δραστηριοτήτων στην ύπαιθρο, σε αντιδιαστολή με τον τουρισμό μέσα στα αστικά κέντρα. Στην έννοια του αγροτικού τουρισμού υπάγονται ο τουρισμός σε μικρούς αγροτικούς οικισμούς, ο τουρισμός σε αγροκτήματα, ο οικολογικός τουρισμός, ο τουρισμός περιπέτειας, ο Θεραπευτικός τουρισμός, ο θαλάσσιος τουρισμός κ.λ.π. (11)

Προϋποθέτει στενότερη σύνδεση με τους λοιπούς κλάδους της τοπικής παραγωγής ανάδειξη της τοπικής αρχιτεκτονικής, σύνδεση με τις ανάγκες της τοπικής κοινωνίας κάλυψη των ειδικών αναγκών και απαιτήσεων των τουριστών (καταναλωτών που στην περίπτωση του αγροτουρισμού είναι μεμονωμένοι ή σε μικρές ομάδες διακινούμενοι Έλληνες και ξένοι τουρίστες), κάτοικοι των αστικών κέντρων, που αναζητούν στην ύπαιθρο το περιβάλλον των αγροτικών περιοχών, την γνησιότητα, τις σύγχρονες ανέσεις και νέες πνευματικές δραστηριότητες και ενδιαφέροντα.

Η ειδική αυτή μορφή τουρισμού, έχει αναδειχθεί αρκετά έντονα τα τελευταία χρόνια, κυρίως από προγράμματα ενισχύσεων από τα Διαρθρωτικά Ταμεία της Κοινότητας. Ενώ έχουν ασχοληθεί πολλοί φορείς, ιδιωτικοί και δημόσιοι (Αναπτυξιακοί Σύνδεσμοι, Α.Τ.Ε, υπηρεσίες του Υπουργείου Γεωργίας, ιδιωτικά γραφεία μελετών) ο ΕΟΤ δεν έχει ασχοληθεί αρκετά όσο πρέπει. Πρέπει να επιστημόσουμε την ίδρυση και δραστηριοποίηση γυναικείων αγροτουριστικών συνεταιρισμών (Πέτρα, Αμπελάκια, Μαστιχοχώρια, Ψαράδες, Μαρώνεια) όπου ο Ε.Ο.Τ έχει αναλάβει την προβολή και διαφήμισή τους.

Για να αναπτυχθούν όλες αυτές οι δραστηριότητες έχουν συμβάλει δημόσιοι φορείς όπως το Υπουργείο Γεωργίας, η Α.Τ.Ε, ο Ε.Ο.Τ.

Υπάρχει ωστόσο έλλειψη συγκεκριμένης πολιτικής και συντονισμός, με αποτέλεσμα να μην υπάρχει δυνατότητα ελέγχου και αξιολόγησής τους.

Συντονισμένη πολιτική απαιτείται ειδικότερα στον προσδιορισμό και εξειδίκευση των ειδικών στόχων αυτής της πολιτικής. Στην χωροθέτηση των αγρο-τουριστικών δραστηριοτήτων στις διάφορες περιοχές της χώρας. Το είδος, η μορφή των τουριστικών καταλυμάτων που προορίζονται γι' αυτή τη μορφή τουρισμού για να καλύψουν τις επιμέρους ανάγκες της. Ορισμένες περιοχές χρειάζονται ενίσχυση μέσω οικονομικών κινήτρων (κοινοτικές επιδοτήσεις, δανειοδοτήσεις φοροαπαλλαγές κ.λ.π) ή διοικητικών κινήτρων (πολεοδομικών, διαδικαστικών κ.λ.π.). Η ανάπτυξη αγρο-τουριστικών δραστηριοτήτων πρέπει να εναρμονιστεί με την γενικότερη χωροταξική, πολεοδομική, τουριστική, αγροτική πολιτική.

Για την επίτευξη αυτών των στόχων χρειάζεται η αναβάθμιση της ποιότητας και εμπλουτισμός του συνολικού ελληνικού τουριστικού προϊόντος. Δηλαδή βελτίωση του επιπέδου των προσφερόμενων υπηρεσιών, δημιουργία νέων μορφών τουρισμού. Η τουριστική περίοδος να περιλαμβάνει όλες τις εποχές του έτους. Υπαρξη όχι μόνο του

μαζικού τουρισμού αλλά και του ατομικού. Προστασία του περιβάλλοντος ώστε να αποτελέσει τουριστικός πόρος.

Η χωροθέτηση των αγρο-τουριστικών δραστηριοτήτων στο σύνολο της χώρας θα μπορούσε να είναι αντικείμενο ενός συνολικού χωροταξικού σχεδιασμού ή ενός σχεδίου χωροταξικής τουριστικής ανάπτυξης, πράγμα δύσκολο εφ' όσον ο αγρο-τουρισμός θα αποτελούσε τομέας λεπτομερούς ανάλυσης και επεξεργασίας. Αφού αυτά τα δύο στοιχεία είναι αδύνατα αυτή τη στιγμή, μόνο ειδικές χωροταξικές μελέτες μπορούν να γίνουν ώστε για τις περιοχές που πρέπει να αναπτυχθούν, να αναλάβουν την ευθύνη φορείς της κεντρικής διοίκησης και της τοπικής αυτοδιοίκησης στα πλαίσια των θεσμοθετημένων διαδικασιών. Εάν εξετασθεί ο τουρισμός ως μία μορφή τουριστικής δραστηριότητας που ασκείται στην ύπαιθρο ή στον αγροτικό χώρο, τότε ίσως να μην απαιτείται κάποια ιδιαίτερη τυπολογία καταλυμάτων. Στην περίπτωση που υπάρξουν ειδικότερες θεωρήσεις, με βάση τις οποίες μπορεί να υπάρξουν καταλύματα με χώρους γεωργικών δραστηριοτήτων όπως μέσα σε αγροκτήματα, τότε θα χρειαστεί η θέσπιση ειδικών τύπων και κατηγοριών καταλυμάτων, κυρίως για τους χώρους αυτούς που και η επιχειρηματική τους οργάνωση είναι αναγκαία σύμφωνα με τις διατάξεις και τους κανονισμούς που εφαρμόζονται απ' τον ΕΟΤ.

Οι διάφορες περιοχές της χώρας απαιτούν ειδική αντιμετώπιση ως προς την επιλεξιμότητά τους για ενισχύσεις στα πλαίσια του αγρο-τουρισμού, με κριτήρια τον βαθμό ανάπτυξης, τη γεωγραφική ιδιομορφία, τη πληθυσμιακή γήρανση, τις τάσεις εγκατάλειψης, την κατάσταση απασχόλησης, την ύπαρξη-πλουτοπαραγωγικών ή πολιτιστικών πόρων, κ.λ.π. Τα κριτήρια αυτά θα ορίζονται από τα όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τις ειδικές διατάξεις και κανονισμούς ή θα καθορίζονται με τα εθνικά κριτήρια επιλεξιμότητας για ειδικές ενισχύσεις ή με τη θέσπιση αντικινήτρων σε ειδικές περιοχές. Δεν μπορεί να υπάρξει πολιτική για τον αγρο-τουρισμό αν δεν υπάρξει συνεργασία των διαφόρων πολιτικών (γεωργική, χωροταξική, τουριστική κ.λ.π.). Η ανάπτυξη προγραμμάτων αγροτουρισμού δεν είναι εύκολη γιατί αυτά βρίσκονται ακόμη στο στάδιο της εκτέλεσης. Μερικά από τα προβλήματα σχεδιασμού, οργάνωσης και χρηματοδότησης οφείλονται στους δημόσιους οργανισμούς που προσπαθούν να κατευθύνουν τον σχεδιασμό και την προώθηση του αγροτουρισμού.

Τα προβλήματα χρηματοδότησης που υπάρχουν σήμερα οφείλονται στη δημιουργία μικρών καταλυμάτων σε διάφορους οικισμούς, που σημαίνει πως τα διάφορα κονδύλια δεν ικανοποιούν στην ανάπτυξη των ορεινών περιοχών της χώρας. Ο ΕΟΤ δεν έχει ενισχύσει οικονομικά τη δημιουργία ενοικιαζομένων δωματίων γιατί η οικονομική προσφορά δεν γίνεται για τη δημιουργία νέων μορφών τουρισμού, αλλά μόνο για να ικανοποιήσει κάποιες μικρές περιοχές χαμηλής τουριστικής απόδοσης. Επίσης δεν γίνεται ολοκληρωμένη ανάπτυξη των περιοχών αφού δεν αξιοποιούνται όλες οι δραστηριότητες κάθε περιοχής.

Παρ' όλες τις βελτιώσεις που έχουν γίνει σε κάθε περιοχή, ώστε να συνδυαστεί το εισόδημα του τουρισμού και της γεωργίας για να υπάρξουν καταλύματα και σε απομακρυσμένα χωριά, υπάρχουν ακόμα δυσκολίες, διότι έχουν καταβληθεί πόροι για τη δημιουργία καταλυμάτων σε μη αποδοτικές εγκαταστάσεις. Αυτό που προέχει είναι να καθοριστεί το πλαίσιο στο οποίο θα γίνει η οργάνωση και η διαχείριση των δραστηριοτήτων, αλλά και ο τρόπος θέσπισής τους για την αξιοποίηση των τουριστικών πόρων της χώρας.

(11) Ελληνικός Οργανισμός Τουρισμού, Αριθμ. Πρωτ. 520541, Αθήνα 22-7-1994
Ορισμός και Στόχοι Αγρο-τουριστικής Πολιτικής.

B. ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ Ν. 2234/94

Ο Ε.Ο.Τ θέλοντας να τροποποιήσει το Ν. 1819/90 εφάρμοσε ένα νόμο για καλύτερο εκσυγχρονισμό και ανάπτυξη το Ν. 2234/94. Με κοινή υπουργική απόφαση Υ.Π.ΕΘ.Ο - Τουρισμού να γίνουν επενδύσεις ώστε να εκσυγχρονιστούν σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου 2234/94.(12)

Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και τουρισμού να γίνει αξιολόγηση των επενδύσεων ώστε να εφαρμοστούν οι τουριστικές επενδύσεις στις διατάξεις του νόμου 1892/90.

Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας έχει καθοριστεί ελάχιστο ύψος επένδυσης, ώστε να υπαχθεί στις διατάξεις του νόμου. Έχουν καθοριστεί οι περιοχές, όπου λόγω υπερσυγκέντρωσης τουριστικής προσφοράς, δεν θα έχουν εφαρμογή τα κίνητρα του αναπτυξιακού νόμου.

Προετοιμάζεται σύνταξη Σχεδίου Κοινής Υπουργικής Απόφασης ΥΠΕΘΟ - ΥΠΕΧΩΔΕ - Τουρισμού του Ν. 1892/90 για τον καθορισμό των αξιόλογων παραδοσιακών οικισμών, ώστε οι επιχειρήσεις που θα πραγματοποιήσουν εκεί επενδύσεις μετάτροπής διατηρητέων ή παραδοσιακών κτισμάτων σε τουριστικά καταλύματα να έχουν τη δυνατότητα 5 επιπλέον μονάδων επιχορήγησης.

Στις εγκαταστάσεις αυτές θα υπαχθούν στον αναπτυξιακό νόμο, συνεδριακά κέντρα, μαρίνες, γήπεδα golf, εγκαταστάσεις αξιοποίησης ιαματικών πηγών, κέντρων θαλασσοθεραπείας, κέντρων τουρισμού υγείας και χιονοδρομικών κέντρων. Ο Ε.Ο.Τ. υπέβαλλε στο ΥΠΕΘΟ σχετική πρόταση για τις εγκαταστάσεις θαλασσοθεραπείας και κέντρων τουρισμού υγείας, να καλυφθούν με συγκεκριμένα κίνητρα, διότι πρόκειται για μία μορφή έργων ειδικής τουριστικής υποδομής που θα πρέπει να μπορούν να προωθούνται ανεξάρτητα από τη δημιουργία ξενοδοχειακών κλινών.

Όσον αφορά τις τεχνικές προδιαγραφές έχουν ήδη υπαχθεί στον νόμο «Τεχνικές προδιαγραφές Συνεδριακών Κέντρων» και «Καθορισμός προδιαγραφών γηπέδων, golf».

Γ. ΓΥΝΑΙΚΕΙΟΙ - ΑΓΡΟΤΟ-ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΙ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΙ

Ο ΕΟΤ θέλοντας να επεκτείνει τις δραστηριότητες του, ανέλαβε την ευθύνη να προωθήσει τους γυναικείους αγροτο-τουριστικούς συνεταιρισμούς.(13) Οι Ελληνίδες αγρότισσες, που αποτελούν το 50% του αγροτικού πληθυσμού και το 37,8% των εργαζομένων γυναικών, αντιμετωπίζουν ακόμα προβλήματα στη ζωή τους και στην εργασία τους. Τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι Ελληνίδες αγρότισσες οφείλονται στην έλλειψη προσωπικού εισοδήματος, ενώ συμμετέχει στην γεωργική παραγωγή όπως και ο άντρας. Ο καταμερισμός εργασίας εξακολουθεί να υπάρχει, ενώ η επαγγελματική ασχολία του άντρα αγρότη ανήκει στις καλλιέργειες και στην κτηνοτροφία με τη χρήση τεχνολογίας, η αγρότισσα ασχολείται στην γεωργική και κτηνοτροφική παραγωγή παράλληλα με την εργασία στο σπίτι.

Ο Αγρότης θεωρείται ότι έχει μεγαλύτερη ευθύνη στη διαχείριση της αγροτικής εκμετάλλευσης. Υπάρχουν οι θεσμικές διακρίσεις όπου ως καλλιεργητές θεωρούνται μόνοι οι έγγαμοι άνδρες, οι χήρες καλλιεργητών με ανήλικα τέκνα, τα ανήλικα ορφανά καλλιεργητών και οι άγαμοι άνδρες ενήλικες καλλιεργητές.

Η αγρότισσα εξακολουθεί να μη συμμετέχει στην πολιτική ζωή, στους συν/σμούς και στα συνδικαλιστικά όργανα. Ακόμα στερείται τις προϋποθέσεις που θα μπορούσαν να ανεβάσουν το πνευματικό της επίπεδο και το επίπεδο της επαγγελματικής της εξέλιξης.

Η υποβάθμιση της αγρότισσας στους τομείς της σύγχρονης κοινωνικής ζωής, στον κοινωνικό, οικονομικό, εκπαιδευτικό κλπ, οφείλεται στην έλλειψη ενδιαφέροντος για τη σωστή ενασχόληση τους με την αγροτική οικονομία και την εκπαίδευση στις σύγχρονες τεχνολογίες, ειδικά όσον αφορά τις νέες αγρότισσες.

Παρ' όλα τα μειονεκτήματα που υπάρχουν στην ελληνική ύπαιθρο, έχουν γίνει αρκετά βήματα αναβάθμισης του ρόλου της αγρότισσας και εξίσωσής της με τον άνδρα από την πολιτεία.

Μερικά από αυτά είναι ο Ν. 1287/89 σύμφωνα με τον οποίο δόθηκε πλήρης σύνταξη. Στις παροχές μητρότητας, καθιερώθηκε το επίδομα κυοφορίας και λοχείας και το βοήθημα τοκετού. Δόθηκε σύνταξη αναπηρίας. Παροχή ιατροφαρμακευτικής και νοσοκομειακής περίθαλψης. Διευκολύνσεις με τη δημιουργία κρατικών παιδικών σταθμών κατά τη διάρκεια του καλοκαιριού που η απασχόληση στις αγροτικές εργασίες είναι υψηλή κ.λ.π.

Σημαντική προσπάθεια έγινε για την ένταξη της γυναίκας στους συν/σμούς με το Ν. 1541/1985. Με το νόμο αυτό μπορούν οι γυναίκες που απασχολούνται επαγγελματικά σε οποιοδήποτε κλάδο της αγροτικής οικονομίας, όπως στην παραγωγή προϊόντων της γης, της κτηνοτροφίας, αλιείας, και μελισσοκομίας, στη βιοτεχνία και οικοτεχνία, να συμμετάσχουν ως τακτικά μέλη στους αγροτικούς συν/σμούς.

Η Γενική Γραμματεία Ισότητας των δύο φύλλων στα πλαίσια ανάπτυξης του γυναικείου συν/κού κινήματος δημιούργησε ειδικά προγράμματα που βοηθούν στη δημιουργία αγροτουριστικών συν/σμών. Στη χώρα μας, σήμερα η δραστηριότητα του νέου αυτού του νέου αυτού θεσμού, βοήθησε στη δημιουργία των Γυναικείων Αγροτουριστικών Συνεταιρισμών. Αποτέλεσμα όλης αυτής της προσπάθειας ήταν να αποκτήσει οικονομική αυτοτέλεια η αγρότισσα.

Η αγρότισσα εντάχθηκε στη σύγχρονη παραγωγική διαδικασία. Μπορεί να εισπράττει απευθείας η ίδια την αμοιβή της απ' το συν/σμό και ανάλογα με την εισφορά της και τη συνεταιριστική της μερίδα. Έχει τη δυνατότητα να πολιτικοποιηθεί και να συμμετέχει σε δημοκρατικές διαδικασίες.

Ενισχύεται με αυτό τον τρόπο το αγροτικό συνεταιριστικό κίνημα, διότι μαθαίνουν οι αγρότισσες να συμμετέχουν σε κοινές συλλογικές προσπάθειες, και να μαθαίνουν οικονομικές και επιστημονικές έννοιες και λειτουργίες.

Αναπτύχθηκαν νέες μορφές τουρισμού, όπως του αγροτουρισμού, που βρίσκει εφαρμογή στη χώρα μας. Ανάπτυξη της κοινωνικότητας των γυναικών μέσω των στενών τοπικών τους σχέσεων.

Η Γενική Γραμματεία Ισότητας των δύο φύλων εφάρμοσε τη δραστηριότητα αυτή με τον Αγροτουριστικό συν/σμό στην Πέτρα της Μυτιλήνης, σ' ένα χωριό στο νησί της Λέσβου, όπου υπήρχε μία ομάδα γυναικών που ήθελαν να εφαρμόσουν πρακτικά την ιδέα αυτή, που είναι πραγματικότητα στην Γαλλία και στην Ιταλία. Ο συν/σμός αυτός στηρίχθηκε και από τον Ελληνικό Οργανισμό Τουρισμού.

Τέλος πρέπει να αναφέρουμε ότι το Γυναικείο Αγροτουριστικό κίνημα βοήθησε στην ανάπτυξη του ρόλου της γυναίκας - αγρότισσας να ενταχθεί στην αγροτική παραγωγή εκτός απ' τις γυναικείες δραστηριότητες. Βοήθησε να ενταχθεί η γυναίκα στην περιφέρεια, όπου υπάρχουν και τα σοβαρότερα γυναικεία προβλήματα. Βοήθησε να συμβάλλει στην ουσιαστική γνωριμία με τη φύση και την απομακρυσμένη πολιτιστική κληρονομιά για τον επισκέπτη. Ενισχύεται σημαντικά το εισόδημα της Ελληνίδας αγρότισσας, όπου εκτός το όφελος που της παρέχεται και η ίδια συμβάλλει και στην οικονομική, τουριστική ανάπτυξη των αγροτικών περιοχών της χώρας μας.

Πρέπει να τονίσουμε ότι όλοι οι αγροτουριστικοί συνεταιρισμοί μετέχουν σε προγράμματα κοινωνικού τουρισμού που οργανώνει ο Ε.Ο.Τ., συμβάλλοντας σημαντικά στην αποτελεσματικότητά του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ V

ΣΧΕΣΗ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ - ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ

Οι Δημόσιες Σχέσεις είναι ένας καινούργιος σχετικά θεσμός που αναπτύχθηκε στην Ελλάδα του 1951. (14)

Έκανε την εμφάνισή του μέσω της προώθησης της Τουριστικής κίνησης και ανάπτυξης στη χώρα μας.

Για την εφαρμογή Δημοσίων Σχέσεων στον τουρισμό χρειάζεται ένας προγραμματισμός. Αρχικά με την εκπαίδευση και μετεκπαίδευση του τουριστικού προσωπικού. Ξενοδοχοϋπάλληλοι, τουριστικοί πράκτορες, υπάλληλοι τουριστικών καταστημάτων, πλήρώματα συγκοινωνιακών τουριστικών μέσων, τελωνειακοί υπάλληλοι κ.λ.π.

Έπειτα χρειάζεται να δημιουργηθεί τουριστική συνείδηση μέσα από την εκπαίδευση, σε άτομα και ομάδες που ασχολούνται με τον τουρισμό, στους κατοίκους των διάφορων τουριστικών περιοχών, στους τοπικούς πολιτικούς και διοικητικούς παράγοντες και στο σύνολο της κοινής γνώμης που παραμένει απληροφόρητη.

Οι Δημόσιες Σχέσεις επιδίωξαν ένα σύνολο από προσπάθειες για τη διαφήμιση των Τουριστικών περιοχών της χώρας μας.

Εισέβαλαν γρήγορα στον Ελληνικό Τουρισμό και στον Παγκόσμιο, γιατί η σημασία τους στην εξέλιξη της τουριστικής ανάπτυξης ήταν αναγκαία. Έτσι θα γίνονταν γνωστές και στο εξωτερικό οι φυσικές πηγές και ομορφιές της χώρας μας.

Ο ΕΟΤ θέλοντας να βοηθήσει στη γνωριμία του Τόπου μας κατέβαλε πολλούς τρόπους για να τον αναδείξει. Μια σπουδαία προσπάθεια είναι το γεγονός ότι γνωστοποίησε μέσω τουριστικών φυλλαδίων, φωτογραφιών, ένα διαγωνισμό με την επίσημη «Τουρισμός Κινήτρων «Incentive». Αφορά διακοπές εργαζομένων σε πολυεθνικές εταιρείες. Αποτελούν διακοπές κινήτρων δηλαδή μία εταιρεία ανακοινώνει ότι θα στείλει 50 άτομα από το προσωπικό της διακοπές ανάλογα από την παραγωγικότητα και την εργατικότητα που θα δείξουν.

Ο Ε.Ο.Τ θέλοντας να βοηθήσει πρόβαλε ξεχωριστό προϊόν τουρισμού που διαθέτει, ώστε να κεντρίσει το ενδιαφέρον του τουρίστα. Η χελώνα CARETTA-CARETTA που υπάρχει στη Ζάκυνθο, έχει προκαλέσει το ενδιαφέρον τουριστών και επιστημόνων που έρχονται να ασχοληθούν με το μοναδικό αυτό είδος θαλάσσιου υμβρίου. Η χώρα μας έχει δημιουργήσει ειδικό μέρος ανατροφής και ανάπτυξης του είδους, ώστε να παραμείνει μοναδικό, στο μέρος που εμφανίστηκε, να αυξήσει την τουριστική κίνηση του νησιού, και να προσφέρει στον τουρίστα ευχαρίστηση και ικανοποίηση για το σπάνιο αυτό είδος.

Οι Δημόσιες Σχέσεις, ανέδειξαν τον Τουρισμό μας με διάφορα μέσα. Με φιλοξενίες ξένων προσωπικοτήτων, εκδοτών, δημοσιογράφων, Τουριστικών πρακτόρων, περιοδικών συναφών με τον Τουρισμό, με την ανάπτυξη Συνεδριακού τουρισμού, απαραίτητο με τα στοιχεία που διαθέτει η Ελλάδα.

Ο Ε.Ο.Τ μέσω των Τουριστικών γραφείων και των Μ.Μ.Ε., ανταγωνίζεται τα ξένα τουριστικά γραφεία, με αναλυτικά προγράμματα και φωτογραφίες των τουριστικών περιοχών, εκδίδοντας σε πολλές χώρες φυλλάδια και διάφορα βιβλία όπου αναλύουν

τις αρχαιολογικές , θερμαλιστικές ομορφιές της χώρας μας, ώστε να ανταγωνιστεί ισάξια τα ξένα τουριστικά κράτη.

Προβάλλοντας όλες τις φυσικές ομορφιές της Ελλάδας, τον σύγχρονο ξενοδοχειακό μας εξοπλισμό, πλήρως καταρτισμένο υπαλληλικό προσωπικό, αξιοποιημένες ξενοδοχειακές εγκαταστάσεις που ικανοποιούν τον ξένο τουρίστα, προσφέρουν σ' αυτόν ξεκούραση, ανάπαυση, αναψυχή, ευχάριστη διαμονή. Ταυτόχρονα τον ενημερώνουν για τις αρχαιολογικές, θερμαλιστικές, αθλητικές εγκαταστάσεις της χώρας μας και τον ψυχαγωγούν σύμφωνα με τον Ελληνικό τρόπο ζωής.

Δ΄ ΜΕΡΟΣ**ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι****ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΚΟΡΙΝΘΙΑ**

Ο Νόμος Κορινθίας αποτελεί ένα ξεχωριστό τμήμα Τουρισμού και θα αναφερθούμε χωριστά σε κάθε τμήμα του. Έχει το χάρισμα των παραλιακών δρόμων που κατακλύζονται από τον Κορινθιακό και Σαρωνικό Κόλπο. Το υπόλοιπο ηπειρωτικό μέρος αποτελεί το άλλο μισό τμήμα του Νομού, όπου κατέχει το 88%.

Ο νομός Κορινθίας έχει: (15)

Έκταση 2.289 τ. χλμ.

Πληθυσμό 113.115 κατοίκους

Αστικός 20.773

Αγροτικός 64.464

Ημιαστικός 29.878

Έχει 9 μουσεία.

Ξενοδοχειακό δυναμικό 2.976

1.500 κλίνες ενοικιαζόμενων δωματίων.

Το κλίμα είναι Ξηρό τον Χειμώνα, ήπιο το Καλοκαίρι.

Διοικητική διαίρεση του Ν. Κορινθίας

1. Επαρχία Κορινθίας

Δήμοι: i) Κορίνθου

ii) Λουτρακίου - Περαχώρας

iii) Σικυώνος

Κοινότητες 121.

Οι συγκοινωνίες του Ν. Κορινθίας είναι: Οδικές - Σιδηροδρομικές - Ακτοπλοϊκές.

Η Κόρινθος τα τελευταία χρόνια συνδεόταν με τη Μασσαλία (Γαλλία) με κρουαζιερόπλοιο καθημερινά με το Μπρίντζι (Ιταλία), με το F/B Εσπρέσο, Εσπρέσο Κάλιαρι.

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Από στατιστικές της 31.12.1993 ο ΕΟΤ έχει καταγράψει στην περιοχή Κορινθίας τα Ξενοδοχειακά καταλύματα. Ο αριθμός των Ξενοδοχειακών καταλυμάτων όπως αναφέρονται απ' τον ΕΟΤ σε ολόκληρο τον νομό Κορινθίας είναι: (16)

Ξενοδοχειακές μονάδες	123
Δωμάτια	4.444
Κλίνες	8.195
Δωμάτια απλά	578
Δωμάτια με λουτρό ή ντους	3.866

Στη περιοχή ΞΥΛΟΚΑΣΤΡΟΥ

Ξενοδοχειακές μονάδες	10
Δωμάτια	328
Κλίνες	642
Δωμάτια απλά	32
Δωμάτια με λουτρό ή ντους	296

Αν εξετάσουμε από τον αριθμό των ημεδαπών και αλλοδαπών και συγκρίνουμε τα έτη 1992 - 1993 υπάρχει μια μικρή αύξηση.

Γεωγραφική περιφέρεια και Νομός Νομός Κορινθίας	1992			1993		
	Ημεδαποί	Αλλοδαποί	Σύνολο	Ημεδαποί	Αλλοδαποί	Σύνολο
	186.151	339.358	525.509	228.051	339.831	567.882

(15)Περιοδικό «Διακοπές»,ΕΤΗΣΙΟΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΣ ΟΔΗΓΟΣ 2000,σελ.535

(16) Ε.Ο.Τ., Στατιστική υπηρεσία, Αθήνα 1993.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ II ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΤΗΣ ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ ΜΕ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝ

Πρωτεύουσα του νομού είναι η Κόρινθος, δεύτερο σε κίνηση λιμάνι της Β. Πελοποννήσου. Σε απόσταση 9 χλμ. νοτιότερα βρίσκεται η Αρχαία Κόρινθος. Σε ανασκαφές βρέθηκαν πολύτιμοι θησαυροί που βρίσκονται στο Μουσείο της Αρχαίας Κορίνθου.

Πύλη της Πελοποννήσου είναι ο Ισθμός, βόρεια της Κορίνθου που σύνδεσε το Σαρωνικό με τον Κορινθιακό κόλπο.

Κατά μήκος της παραλιακής πλευράς βρίσκονται μεγάλα Ξενοδοχειακά συγκροτήματα με όλες τις ευρωπαϊκές προδιαγραφές, σύγχρονα και μεγάλα εστιατόρια που ικανοποιούν τις απαιτήσεις κάθε αλλοδαπού τουρίστα.

Άλλες τουριστικές περιοχές με αρχαία μνημεία είναι το Αγιονόρι όπου υπάρχουν ερείπια Ενετικού Κάστρου.

Στην ίδια γεωγραφική περιοχή τα Εξαμίλια υπάρχουν απομεινάρια του εξαμίλιου τείχους του Ιουστινιανού και υδραγωγία του Αδριανού.

Τα Ισθμια όπου στην αρχαιότητα ήταν τα Ισθμια. Σώζονται τα ερείπια του Αρχαίου Θεάτρου και του σταδίου όπου γίνονταν πανελλήνιοι αγώνες. Υπάρχουν ακόμα ερείπια Αρχαίου Θεάτρου και ναού του Ποσειδώνα.

Η Καστανιά σε υψόμετρο 920μ. με πυκνό ελατόδασος και πολλά νερά. Σε μικρή απόσταση βρίσκεται η Γκούρα γενέτειρα του σπλαρχηγού του 21 Οικονόμου Γκούρα.

Οι Κεχριές αποτελούσαν στην αρχαιότητα το δεύτερο λιμάνι της Κορίνθου. Απόμεινάρια αυτού βρίσκεται σήμερα μέσα στη θάλασσα.

Το Κιάτο, στην αρχαιότητα ήταν λιμάνι επίγειο της Σικυώνος.

Στη θέση Μαγούλα βρίσκεται παλαιοχριστιανική εκκλησία. Σε απόσταση 6χλμ. είναι το Βασιλικό, η αρχαία Σικυώνα με το αρχαίο Θέατρο και το αρχαιολογικό Μουσείο. Στο Λέχαιο υπάρχουν Μυκηναϊκοί τάφοι. Γύρω απ' το χωριό Νεράντζα υπάρχουν πολλά Βυζαντινά και Μεταβυζαντινά εκκλησάκια.

Η Στυμφαλία γνωστή απ' τη Μυθολογία του άθλου του Ηρακλή, είναι κτισμένη πάνω στα ερείπια της Αρχαίας Στυμφαλίας. Εκεί υπάρχουν λείψανα αρχαίου υδραγωγείου και προϊστορικών χρόνων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΚΟΡΙΝΘΙΑ

Στο Κιάτο, κάθε χρόνο γίνεται μία πολιτιστική εκδήλωση τους μήνες Ιούλιο-Αύγουστο που περιλαμβάνει πολλές καλλιτεχνικές εκδηλώσεις. Ονομάζεται «**ΣΙΚΥΩΝΕΙΑ**», έχει προσκεκλημένους τον Δήμαρχο, τους εκπροσώπους των κοινοτήτων και στις εκδηλώσεις αυτές επίσης παρευρίσκονται πολίτες από όλο τον Νομό. Η σειρά αυτών των εκδηλώσεων ξεκινάει από μία ημέρα του Ιουλίου και τελειώνει κάποια άλλη ημέρα του Αυγούστου.(17)

Η **ΣΙΚΥΩΝΕΙΑ** 1996 περιλάμβανε:

28.7.1996: Σχολική χορωδία του 1ου Γυμνασίου Κιάτου.

29.7.1996: Στο Πνευματικό κέντρο Κιάτου θα παρουσιασθεί η Συμφωνική Χορωδία Κιάτου.

30.7.1996: Παιδική Χορωδία με μπαλέτα.

31.7.1996: Έκθεση ζωγραφικής στην ύπαιθρο, στο λιμάνι του Κιάτου, όπου εκθέτονται πίνακες ζωγραφικής, ζωγράφων όλου του Νομού.

1.8.1996: Μουσικό σχολικό συγκρότημα στην κεντρική πλατεία Κιάτου.

2.8.1996: Συμμετοχή τραγουδιστών από την Αθήνα, με σκοπό να βοηθήσουν τους σεισμόπληκτους της περιοχής.

3.8.1996: Σεμινάρια-Ομιλίες-Διαλέξεις του Ε.Ο.Τ για την ανάπτυξη του Λιμένα του Κιάτου των ξενοδοχειακών επιχειρήσεων και καταλυμάτων. Δημιουργία μαρίνων - Γήπεδα golf- camping με τη συμμετοχή και συνεργασία τοπικών φορέων και φορέων τουριστικών αρμοδιοτήτων.

4.8.1996: Εκδήλωση με μουσικοχορευτικούς τοπικούς χορούς και τραγούδια, με σκοπό τη διατήρηση των εθίμων του τόπου, απ' το Χορευτικό Σύλλογο Κιάτου-Κορινθίας.

5.8.1996: Πρόσκληση των αρχαιολόγων της περιοχής όλης της περιφέρειας Κορινθίας από τον Δήμαρχο Κιάτου, σε γεύμα στο Ξενοδοχειακό συγκρότημα «ΞΕΝΙΑ», με σκοπό την ενημέρωση και πληροφόρηση των κατοίκων της περιοχής για τους αρχαιολογικούς ιστορικούς χώρους, για τις θαλάσσιες περιοχές που μπορούν να αξιοποιηθούν και να κεντρίσουν το ενδιαφέρον των τοπικών κατοίκων.

6.8.1996: Θεατρική παράσταση Αρχαίας Κωμωδίας από τους μαθητές του 2ου Γενικού Λυκείου Κιάτου που ανήκουν στον τοπικό θεατρικό θίασο.

Αυτές οι εκδηλώσεις κάθε χρόνο γίνονται όλο και πιο πυκνές, αποκτούν όλο και μεγαλύτερο αριθμό και συγχρόνως συντελούν στην αύξηση της φήμης της πόλης του Κιάτου.

Η περιοχή Ξυλοκάστρου είναι άλλη μία αξιοποιήσιμη τουριστική περιοχή που διαθέτει πολλές φυσικές ομορφιές και τις μεταδίδει στον τουρίστα που θα την επισκεφθεί.

Καθ' όλη τη διάρκεια του έτους πραγματοποιούνται πολιτιστικές εκδηλώσεις που προσφέρουν οικονομική βοήθεια στην κωμόπολη και αναζωογονούν το πνεύμα των κατοίκων και των παραθεριστών κατά τους καλοκαιρινούς μήνες.

Συγκεκριμένα κάθε χρόνο στη Γιορτή του Αγίου Βλάσιου, που είναι ο πολιούχος της κωμόπολης και βρίσκεται στην κεντρική πλατεία, είναι μέρα αργίας, γίνεται η καθιερωμένη εμποροπανήγυρης την παραμονή και ανήμερα της γιορτής. Συγχρόνως πραγματοποιείται συναυλία από την τοπική Φιλαρμονική Ξυλοκάστρου και την Φιλαρμονική Κιάτου, παρουσία των τοπικών αρχών καθώς και των προσκεκλημένων τους, από τις γύρω περιοχές, Κιάτου, Κορίνθου, Λουτρακίου, Δερβενίου και πολλών τοπικών παραγόντων.

Κάθε χρόνο πραγματοποιείται με το τέλος του σχολικού έτους, μία σειρά εκδηλώσεων ώστε να αξιοποιηθούν όσο το δυνατόν καλύτερα οι ελεύθερες πια ημέρες των διακοπών.

Ο Δήμαρχος και το Δημαρχείο της πόλης, αναρτά μία εβδομάδα πριν στον τοπικό τύπο καθώς και στα σχολεία πότε και που θα πραγματοποιηθεί κάθε εκδήλωση. Κατά τους καλοκαιρινούς μήνες, οι εκδηλώσεις γίνονται στην έξοχη παραλία που διαθέτει το Ξυλόκαστρο όπου πραγματοποιούνται αγώνες θαλάσσιου σκι, αγώνες κολύμβησης μεταξύ των μαθητών ενός σχολείου ή μεταξύ μαθητών διαφορετικών σχολείων που τους δίνονται έπαθλα.

Το Ξυλόκαστρο έχει το προτέρημα ότι διαθέτει σε όλη την περιφέρεια Κορινθίας, ένα υπέροχο δάσος 2.000 τ.μ. πολλών χρόνων με ψηλά δένδρα πεύκων κατά μήκος παραλιακού δρόμου.

Ένα μέρος του δάσους βρίσκεται στο παραλιακό τμήμα της κωμόπολης και το άλλο μέρος βρίσκεται στην πλευρά του παλαιού εθνικού δρόμου Ξυλοκάστρου - Κορίνθου. Στην αρχή του 200 μέτρων του δάσους βρίσκεται τουριστικό κτίριο που λειτουργεί ως εστιατόριο τα χειμώνα και το καλοκαίρι εστιατόριο-καφετέρια και δίπλα ακριβώς βρίσκονται camping για τους τουρίστες.

Η παραλία είναι στρωμένη από ψιλή άμμο, ψιλές μικρές πέτρες και καταλήγει στο εύφορο χώμα και ρίζες των μεγάλων πεύκων. Ο Δήμος έχει πλακοστρώσει την είσοδο του δάσους, η οποία διαπερνά από το μέσον του μέχρι το τέλος του δάσους.

Στη μέση του δάσους βρίσκεται τουριστικό περίπτερο που λειτουργεί ως καφετέρια όλη τη διάρκεια του καλοκαιριού. Το δάσος έχει αξιοποιηθεί κατάλληλα για να γίνονται διάφορες αθλητικές εκδηλώσεις καθώς τα γήπεδα του τένις, βόλευ, μπάσκετ βρίσκονται μέσα σ' αυτό.

Στο τέλος του δάσους βρίσκεται μικρή ξενοδοχειακή μονάδα, η οποία συνδέει το δάσος με την άκρη της θάλασσας.

Ένας από τους τοπικούς φορείς είναι και το Χορευτικό Συγκρότημα του Ξυλοκάστρου, το οποίο διοργανώνει διάφορες εκδηλώσεις, με τοπικές ενδυμασίες και χορούς. Η Φιλαρμονική Ξυλοκάστρου, οργανώνει κατά καιρούς διάφορες συναυλίες στην αίθουσα εκδηλώσεων. Οι τοπικοί θεατρικοί μαθητικοί σύλλογοι, διοργανώνουν διάφορες θεατρικές παραστάσεις, σε ειδική αίθουσα με την αιγίδα του Δήμου και με ένα πολύ μικρό αντίτιμο, το οποίο πηγαίνει πολλές φορές για φιλανθρωπικούς σκοπούς.

(17) ΚΟΡΙΝΘΙΑΚΟΣ ΤΥΠΟΣ, ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ-ΑΘΛΗΤΙΚΗ

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ, τεύχος 303, Κόρινθος 22-08-1996

ΚΕΦΑΛΑΙΟ IV

A. Ο ΑΓΡΟ - ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΣΤΗΝ ΚΟΡΙΝΘΙΑ

Στην Κορινθία είναι εορική η ανάπτυξη του αγρο-τουρισμού (18) γιατί είναι κατεξοχήν τουριστική περιοχή. Το μεγαλύτερο μέρος των εισοδημάτων των παραλιακών περιοχών της στηρίζεται στον τουρισμό και στην αύξηση των ξενοδοχειακών καταλυμάτων της.

Το Υπουργείο Γεωργίας ο ΕΟΤ και η ΑΤΕ έχουν υποβάλλει ειδικές διατάξεις που θα βοηθήσουν τους κατοίκους της περιοχής να αναπτύξουν τον αγρο-τουρισμό και σε αγροτικές ορεινές περιοχές:

Σύμφωνα με το Ε.Δ. 319 μπορούν να δοθούν δάνεια που ξεκινούν από 600.000 δραχ. να χορηγηθούν στους δικαιούχους και σε αυτούς που έχουν τη δυνατότητα να τον αναπτύξουν.

Σκοπός των δανείων είναι να βοηθήσουν τους αγρότες δικαιούχους που είναι κά-τοι-κοι τουριστικών περιοχών να αποκτήσουν εξοπλισμένα δωμάτια, σύμφωνα με τις προδείξεις του ΕΟΤ, τα οποία να νοικιάζουν στους τουρίστες Έλληνες και ξένους με τους όρους που ορίζει ο ΕΟΤ.

Για να απακτήσουν τουριστικά καταλύματα θα πρέπει να είναι ιδιοκτήτες οικοπεδικής έκτασης. Να είναι εγκατεστημένοι σε οικισμό που έχει ηλεκτρισμό και συνεχή παροχή πόσιμου νερού.

Να είναι εξασφαλισμένη η εξυπηρέτηση του δανείου από τα εισοδήματά τους. Να κατέχουν κατάλληλη οικία για τη στέγαση της οικογένειάς τους. Ο αριθμός των τουριστικών δωματίων θα καθορίζονται απ' την έκταση του οικοπέδου και θα κατασκευάζονται με τον εξοπλισμό και τις προδιαγραφές που καθορίζει ο ΕΟΤ.

Τα τουριστικά δωμάτια θα πρέπει να είναι συνεχόμενα και να αιτιολογούν αναπόσπαστα τμήματα της κατοικίας της οικογένειας του ενδιαφερομένου.

Τα δάνεια θα χορηγούνται στις τουριστικές περιοχές που θα καθορίζει ο ΕΟΤ. Ο νομός Κορινθίας διαθέτει τις προδιαγραφές που ορίζει ο ΕΟΤ, διότι όλες οι παραλιακές περιοχές της είναι κατεξοχήν τουριστικές.

Τα ξενοδοχεία έχουν τον κατάλληλο εξοπλισμό που ικανοποιεί και τον πιο δύσπιστο τουρίστα.

Βρίσκονται κατά σειρά σε κάθε χωριό και πόλη της Κορινθίας κοντά στη θάλασσα και σε απόσταση από αυτήν, με δρόμους που διαβαίνει κανείς εύκολα. Μέσα σε τεράστιους χώρους πράσινου, κοντά σε καταστήματα, εστιατόριο, κέντρα διασκέδασης που ικανοποιούν το γούστο κάθε τουρίστα.

Ο ΕΟΤ έχει καθορίσει ποιες περιοχές είναι δυνατόν να αναπτυχθούν, ποιες έχουν τα κατάλληλα στοιχεία αξιοποίησης και ποιότητας εφαρμογές του αγρο-τουρισμού.

Οι δικαιούχοι που δεν είναι αγρότες δεν έχουν καλλιεργήσιμες εκτάσεις που να δίδονται για κατασκευή καταλυμάτων, δεν διαθέτουν ύδρευση, ηλεκτρισμό, αποχέτευση,

δεν έχουν εισόδημα που να καλύπτει τυχόν αστοχίες, ατασθαλίες της τουριστικής κίνησης δεν έχουν τα προσόντα να αναπτύξουν τουριστικά καταλύματα.

Παράλληλα ο ΕΟΤ δίνει σημαντική σημασία στη μόρφωση των κατοίκων. Τους ενημερώνει σχετικά με τις απαιτήσεις των τουριστών, την συμπεριφορά και εξυπηρέτηση που πρέπει να προσφέρουν ώστε να κερδίσουν την εμπιστοσύνη των τουριστών.

Σημαντική είναι η φιλοξενία που παρέχει κάθε δικαιούχος που σηματοδοτεί τον παραδοσιακό μας χαρακτήρα.

Β.ΓΥΝΑΙΚΕΙΟΙ ΑΓΡΟΤΟ-ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΙ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΙ ΤΗΣ ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ

Οι συνεταιρισμοί αυτού του είδους έχουν ήδη κάνει τις προσπάθειες τους να δημιουργηθούν αρκετά χρόνια πριν.

Οι αγρότισσες της περιοχής πέτυχαν την ισότιμη εργασία τους με το αντρικό φύλο. Συμμετέχουν στις αγροτικές εργασίες απολαμβάνουν τα κέρδη απ' την παραγωγή τους. (19)

Με τη βοήθεια του κράτους έχουν εξασφαλίσει τη σύνταξη που δικαιούνται στο όριο ηλικίας τους ισότιμα με τους άντρες τους.

Σε πολλά χωριά έχουν δημιουργηθεί συνεταιρισμοί κλωστοϋφαντουργίας, κεντήματος, αργαλειού όπου απασχολούν τις κενές ώρες τους σε περιόδους μη απασχόλησης τους στις αγροτικές εργασίες.

Συγχρόνως κερδίζουν χρηματικά ποσά απ' τη πώληση των παραπάνω προϊόντων που παράγουν.

Συμμετέχουν στους συν/σμούς όλες οι ηλικίες των γυναικών, εξασφαλίζουν έτσι μία θέση στην εργασία και μειώνουν το ποσοστό ανεργίας που είναι έντονο στις απομακρυσμένες επαρχιακές πόλεις και χωριά.

Οι συν/σμοί μπορούν να οργανώσουν έκθεση των εμπορευμάτων τους, έτσι ώστε να επισκεφτούν την περιοχή μας άτομα απ' όλα τα μέρη της Ελλάδος, να κάνουν γνωστό το είδος της τένης που ασχολούνται και να ενισχύσουν την οικονομία τους.

Οι Δήμοι και οι κοινότητες ενισχύουν αυτή την προσπάθεια γιατί έτσι βοηθούν στην αύξηση της τουριστικής κίνησης.

Οι γυναίκες αγρότισσες συμμετέχουν σε κάθε είδους πώληση π.χ. λαϊκές που γίνονται ορισμένη μέρα της εβδομάδας ώστε να πετύχουν αύξηση του προϊόντος τους.

Όλες αυτές οι προσπάθειες δείχνουν καλή εικόνα για την ευημερία του νομού και ενισχύεται η φήμη του στα υπόλοιπα μέρη της Ελλάδος.

(19) Ενημέρωση από το Δημαρχείο Ξυλοκάστρου.

Ε΄ΜΕΡΟΣ

ΓΕΝΙΚΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Α. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Οι Δ.Σ. από τότε που μπήκαν σε εφαρμογή στην Ελλάδα, έθεσαν ορισμένους στόχους. Δίχως τη βοήθεια τους δεν θα μπορούσε να υπάρξει τουρισμός.

Έκαναν ένα προγραμματισμό, σε συνεργασία με τον ΕΟΤ και τις Τράπεζες ώστε να μπορέσει ο Τουρισμός να αναβαθμιστεί και να προωθηθεί στο εξωτερικό.

Οι Δ.Σ κατάφεραν να αναπτύξουν νέες μορφές τουρισμού, ώστε το συνάλλαγμα που προέρχεται από το τουρισμό να αποτελεί σημαντικό στοιχείο στο ισοζύγιο του εμπορικού μας ισοζυγίου.

Αύξησε τις θέσεις εργασίας στον άνεργα πληθυσμό της χώρας μας. Δημιούργησε νέες μορφές επιμόρφωσης τουρισμού. Δημιουργήθηκαν σχολές Τουρισμού και Δ.Σ ώστε η συνεργασία τους να αυξήσει το επίπεδο του Τουρισμού.

Τα τελευταία χρόνια ο τουρισμός μας εξαρτιόταν περισσότερο από τους περιπλανώμενους τουρίστες που δεν άφηναν συνάλλαγμα στη χώρα μας. Αυτό όμως προέρχεται από τη κοινή διαχείριση του κράτους που δεν άφηνε τις Δ.Σ να αναλάβουν ολοκληρωτικά την προώθηση και διαφήμιση της χώρας μας. Όταν να δείξει ότι τουρισμός δεν σημαίνει μόνο θάλασσα, αλλά υπάρχουν χιλιάδες μορφές τουρισμού που μπορεί να αναδείξει η χώρα μας.

Οι τουρίστες δεν ενδιαφέρονται μόνο για τις παραλίες και το κλίμα που είναι αναμφισβήτητα το καλύτερο της Ευρώπης.

Οι αρχαιολογικοί μας χώροι, οι απομακρυσμένες ηπειρωτικές περιοχές της χώρας μας που κρύβουν θησαυρούς που δεν βρίσκονται σε κανένα σημείο της Ευρώπης και των άλλων ηπείρων.

Σκοπός του ΕΟΤ και των Δ.Σ είναι να διαφημίσουν την Ελλάδα με το δικό τους τρόπο ώστε να γίνουν γνωστοί στον κόσμο όχι μόνο τα νησιά και οι παραλίες αλλά και κρυμμένες περιοχές που διαθέτουν περιβάλλον και ομορφιά, αναψυχή για τουρίστες που προσφέρουν αυξημένα συνάλλαγμα.

Τα κονδύλια που διαθέτονται βρίσκουν δυσκολία σε γραφειοκρατικούς μηχανισμούς και δεν διατείνονται σωστά.

Τα ξενοδοχεία υψηλών κατηγοριών είναι σε μικρό ποσοστό.

Το περιβάλλον και η φύση δεν προστατεύονται ώστε να παρέχουν ικανοποιητικές συνθήκες στους τουρίστες. Οι φωτιές είναι αναπόφευκτο φαινόμενο που μειώνει το ενδιαφέρον και προκαλεί δυσαρέσκεια. Δεν έχουν αναδασωθεί οι κατεστραμμένες περιοχές που προκαλούν άσχημη οπτική εντύπωση. Ο τουρισμός χρειάζεται διαφήμιση, ένα καλά προγραμματισμένο, οργανωμένο μάρκετινγκ ώστε οι φυσικές ο-

μορφίες της χώρας μας να προσελκύσουν τουρίστες και να σιγουρευτούν ότι οι ομορφιές αυτές δεν υπάρχουν σε άλλη μεσογειακή χώρα.

Χρειάζεται καλύτερη εξυπηρέτηση, τα μέσα συγκοινωνίας να αξιοποιηθούν ώστε να εξυπηρετούνται οι τουρίστες μας ακόμα και στην πιο απόμακρη ακριτική περιοχή.

Σημαντικό στοιχείο αποτελεί και η τρομοκρατία που αποτελεί αρνητικό στοιχείο για μια μικρή χώρα σαν την Ελλάδα. Πρέπει να καταπολεμηθεί ώστε να φύγει ο φόβος απ' τον τουρίστα που επιθυμεί να εξερευνηί κάθε περιοχή με ευχαρίστηση.

Τα ταξιδιωτικά γραφεία πρέπει να βρουν τρόπους που να εξυπηρετούν τον τουρίστα και να μην χρησιμοποιούν τον τουρισμό σαν ένα είδος αύξησης της τουριστικής τους κίνησης. Αλλά μέσα απ' τα προγράμματά τους να καθοδηγούν τον τουρίστα για προσωπική του ευχαρίστηση.

Γιατί δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι σκοπός του τουρισμού είναι ανθρωπιστικός που στη χώρα μας βρίσκει πλεονεκτήματα. Προσφέρει χαμηλό κόστος ζωής, ευχάριστο κλίμα, πολιτιστικά στοιχεία.

Β. ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Για να μπορέσει να υπάρξει ανάπτυξη του τουρισμού και να ανέβει η μορφή της Ελλάδας χρειάζεται συνεργασία Δ.Σ. - Ε.Ο.Τ - Ιδιωτικών επιχειρήσεων και οικονομική ενίσχυση του Κράτους. Να παρθούν ορισμένα μέτρα όπως:

Αναβάθμιση ορισμένων απομακρυσμένων περιοχών.

Συντήρηση παραδοσιακών οικισμών και αρχαιολογικών χώρων.

Ανάπτυξη τουρισμού όλες τις εποχές του έτους και όχι εποχιακό τουρισμό.

Αξιοποίηση ιαματικών πηγών.

Δημιουργία ξενοδοχειακών συγκροτημάτων πρώτης κατηγορίας σε όλες τις τουριστικές περιοχές.

Διαφήμιση - Μάρκετινγκ στις υπηρεσίες του τουρισμού.

Δημιουργία νέων μορφών τουρισμού .

Δημιουργία CAMPING υψηλής κατηγορίας, μαρίνες, χιονοδρομικά κέντρα.

Ανάπτυξη τουριστικών σχολών ώστε να γίνουν συνείδηση στους σπουδαστές των σχολών.

Οι ιδιοκτήτες των τουριστικών επιχειρήσεων να μην έχουν σκοπό μόνο τα οικονομικά τους συμφέρον, αλλά να συνειδητοποιήσουν ότι μόνο με την αναβάθμιση των επιχειρήσεων τους θα προσελκύσουν τον τουρίστα.

Η ύπαρξη τουριστικών υπαλλήλων που γνωρίζουν τα ενδιαφέροντα των τουριστών μπορούν να ικανοποιήσουν τις απαιτήσεις τους. Η καθαριότητά του περιβάλλοντος και των ενοικιαζόμενων δωματίων, η καθαρή προσφορά των ποτών και φαγητών που μόνο ένα σωστά εκπαιδευόμενο προσωπικό μπορεί να προσφέρει.

Βελτίωση των αερογραμμών, των μέσων μεταφοράς αποτελούν τελικοί στόχοι για να μπορέσει ο τουρισμός μας να γίνει ανταγωνιστικός, που τα τελευταία χρόνια βρίσκεται σε δυσμενή θέση απ' τις γειτονικές μας χώρες.

Στόχος μας πρέπει να αποτελέσει και η αναβάθμιση πολλών υπηρεσιών η αμ-νεχής τουριστική περίοδος και η διαφήμιση απ' τον ΕΟΤ όλων των τουριστικών μας υπηρεσιών και προϊόντων μας.

Πρέπει ο τουρισμός να αντιμετωπιστεί, τέλος, απ' όλους τους Έλληνες με ευαισθησία ώστε ο τουρισμός να αποτελέσει καθημερινή μας μέριμνα για να τεθεί η Ελλάδα στη πρώτη θέση όχι μόνο της ανταγωνιστικότητας, αλλά και στη θέση εκείνη που όλες οι υπόλοιπες χώρες θα ήθελαν να φθάσουν. Δηλαδή να βρίσκεται στη πρώτη θέση προσέλκυσης τουριστών και οικονομικής προσφοράς.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Σταύρου Καλφιώτη, «Εισαγωγή εις την θεωρίαν του τουρισμού», Π.Θ. Τυροβολάς, β' έκδοση Αθήνα 1976.
2. Αλεξάνδρου Κοντούλη, «Η Πελοπόννησος σήμερα» Εκδόσεις «ΗΒΟΣ» Αθήνα 1980.
3. Διονύσης Κ. Μαγκλιβέρας
Κοινωνική Επικοινωνία (Εγχειρίδιο Δημοσίων Σχέσεων)
Παπαζήσης, 8η έκδοση, ΑΘΗΝΑ 1990.
4. Λύτρας Περικλής
Τουριστική ανάπτυξη
Θεωρία και πράξη
Εκδόσεις «INTERBOOKS» Αθήνα 1989.
5. Περικλής Λύτρας «Ο τουρισμός προς το 2000»
Εκδόσεις «INTERBOOKS» Αθήνα 1989.
6. Σόνια ΑΘ. ΔΡΟΣΟΠΟΥΛΟΥ, «Οι Ελληνικοί Αγροτικοί Συνεταιρισμοί στην Ελλάδα», Εκδόσεις INTERBOOKS, Αθήνα 1989
7. Στοιχεία Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας Ελλάδος (ΕΣΥΕ)
Αθήνα 1993.
8. Ελληνικός Οργανισμός Τουρισμού.
Διεύθυνση: Α
Τμήμα : Α4
Αριθμ. Πρωτ. 388.
9. Εφημερίδα « Τύπος της Κυριακής», 12 Ιουνίου 1994.
10. ΚΟΡΙΝΘΙΑΚΟΣ ΤΥΠΟΣ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ - ΑΘΛΗΤΙΚΗ.
ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ, Τεύχος 303, Κόρινθος 22-08-1996